



Πανεπιστήμιο Αθηνών
Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ)
eeep.pspa.uoa.gr
Email: newsletter_eeep@pspa.uoa.gr
Τηλ: 2103689535, 2103688963

Ενημερωτικό Δελτίο

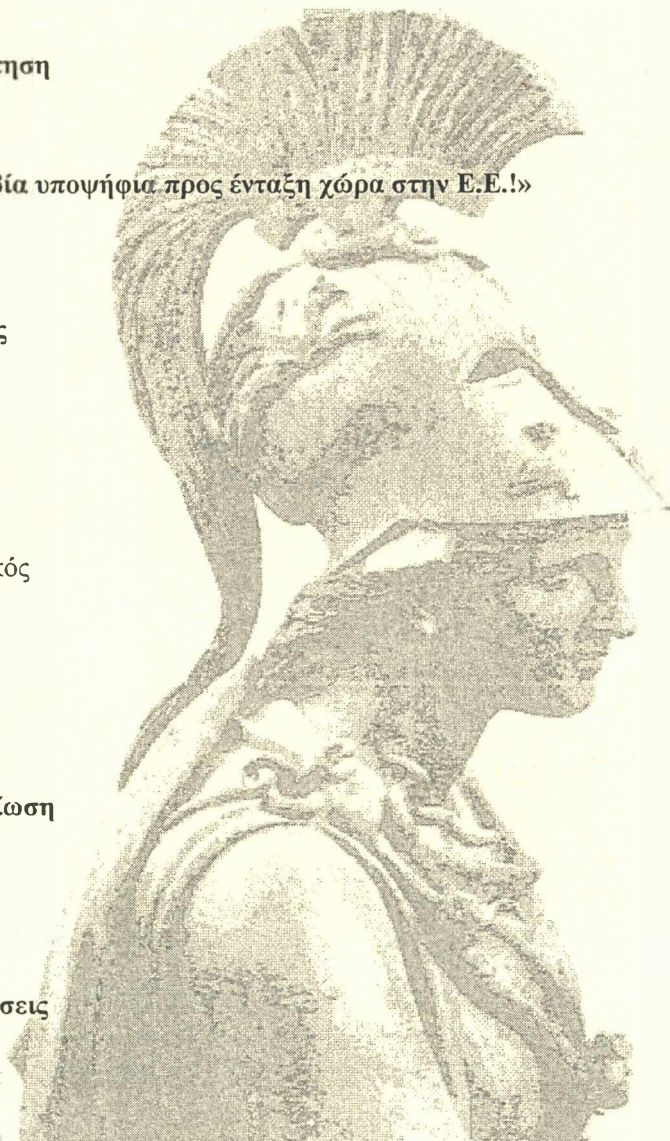
για τις

ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Τεύχος 79, Απρίλιος 2012

ΚΩΔΙΚΟΣ: 6029

Π. Καζάκος, «Οι πολιτικές επιπτώσεις της κρίσης»	3
Επισκόπηση	4
«Η Σερβία υποψήφια προς ένταξη χώρα στην Ε.Ε.!»	8
Φάκελος	10
Τύπος -Ελληνικός - Ξένος	19
Τεκμηρίωση	20
Εκδηλώσεις	28





**ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
(ΕΕΕΠ)**

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Το Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2002 βάσει του Προεδρικού Διατάγματος 278/2002 στο Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης της Σχολής Νομικών, Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ερευνητικό και εκπαιδευτικό φορέα που λειτουργεί εντός Πανεπιστημίου διατηρώντας, ωστόσο, ευρεία διοικητική και οικονομική αυτονομία.

Το Εργαστήριο στοχεύει τόσο στην εξειδικευμένη μελέτη και διακλαδική προσέγγιση του φαινομένου της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης όσο και στην προώθηση του διαλόγου σε επιστημονική βάση. Έχει ως αποστολή τη συστηματική παρακολούθηση, ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση των εξελίξεων στον Ευρωπαϊκό χώρο, τη συνεργασία και ανταλλαγή επιστημονικών γνώσεων με άλλα ακαδημαϊκά ή ερευνητικά ιδρύματα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, τη συμμετοχή σε εθνικά, κοινοτικά ή διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού, την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας και τη διεξαγωγή βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, την οργάνωση σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων, διαλέξεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων.

Διευθυντής Εργαστηρίου: Καθηγητής Π.Κ. Ιωακειμίδης

Επιστημονικό Συμβούλιο: Π. Κ. Ιωακειμίδης, Π. Καζάκος, Ν. Μαραβέγιας, Μ. Τσινισιζέλης, Κ. Υφαντής, Ι. Υφαντόπουλος, Π. Βαρβαρούσης, Σ. Βέρνυ, Ε. Δούση, Ν. Κουτσιαράς.

Με το Εργαστήριο συνεργάζονται επίσης μέλη ΔΕΠ άλλων Πανεπιστημίων

Μηνιαία Έκδοση

Ιδιοκτήτης : Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα

Εκδότης (& Επιστημονικός Υπεύθυνος Δελτίου): Καθηγητής Π. Κ. Ιωακειμίδης,

Διευθυντής Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Αιόλου 42-44, 105 60 Αθήνα.

Συντακτική ομάδα: Δρ. Άννα Βαλλιανάτου (& υπεύθυνη σύνταξης), Δρ. Μαρίνα Πετρέλλη
Σε αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν η Μ. Ζάνη, η Φ. Κοτζαμάνη, η Ν. Κούκα και η Μ. Παπαδοπούλου
Για τυχόν παρατηρήσεις και σχόλια: 2103689535 & 2103688963, newsletter-eeep@pspa.uoa.gr

Π. Καζάκος, Ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών

«Οι πολιτικές επιπτώσεις της κρίσης»

Το αργότερο από το 2009 η ελληνική οικονομία περιήλθε σε οικονομική κρίση διαρκείας. Κύρια χαρακτηριστικά της η δραματική πτώση του ΑΕΠ κατά περίπου 14% μέσα σε μέσα σε τρία χρόνια (2009-2011) και προοπτική για περαιτέρω μεγάλη πτώση τουλάχιστον το 2012 και η δραματική αύξηση της ανεργίας που το 2012 ξεπέρασε το 20%. Η κρίση λειτούργησε σαν μια τραυματική εμπειρία για όλους - πολίτες και πολιτικούς. Ήταν η «ώρα της αλήθειας» για την οποία ουδείς είχε προετοιμασθεί.

Γενικά, η πρόσφατη ευρωπαϊκή εμπειρία έδειξε ότι περιοριστικές δημοσιονομικές πολιτικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις στρέφουν την κοινή μακριά από κυβερνήσεις και κόμματα που τις πραγματοποιούν. Σε Πορτογαλία και Ισπανία οι σοσιαλιστικές κυβερνήσεις αντικαταστάθηκαν από συντηρητικές μετά από εκλογές. Στην Ολλανδία, όπου οι απαιτούμενες προσαρμογές είναι πολύ μικρότερες από εκείνες της Ισπανίας, της Πορτογαλίας και της Ελλάδας, προκλήθηκε κυβερνητική κρίση και η κυβέρνηση παραιτήθηκε όταν επιχείρησε να μειώσει το έλλειμμα από το 4,6% ΑΕΠ σε 3% ΑΕΠ το 2013. Στην Τσεχία κομματικές ανακατατάξεις (διάσπαση του «Κόμματος Δημοσίων Υποθέσεων, VV) κλόνισαν την κυβέρνηση συνασπισμού τριών κομμάτων. Στη Γαλλία οι σοσιαλιστές κέρδισαν τις προεδρικές εκλογές με ένα πρόγραμμα που στρεφόταν κατά της πολιτικής λιτότητας του Ν. Σαρκοζύ. Στην Ελλάδα το ΠΑΣΟΚ και ΝΔ που υποστήριζαν την πολιτική προσαρμογής (η ΝΔ καθαρά μετά τον Οκτώβριο 2011) υπέστησαν βαριές εκλογικές απώλειες.

Αυτές ήταν οι άμεσες πολιτικές επιπτώσεις της κρίσης και των πολιτικών που εφαρμόστηκαν ως τώρα. Μακροχρόνια, όμως, και ανάλογα με το βάθος και τη διάρκεια της κρίσης, *θα δοκιμασθεί το σύστημα διακυβέρνησης*. Στην Ελλάδα οι προτάσεις για αναθεώρηση του Συντάγματος προϋδεάζουν για πιθανές αλλαγές του. Το δημοκρατικό σύστημα πάντως έχει αντοχές που πηγάζουν και από την εμπειρία της δικτατορίας.

Το χειρότερο σενάριο είναι άλλο: Σε ένα ρευστό και κατακερματισμένο κομματικό τοπίο πρόσκαιρες κυβερνήσεις αδυνατούν να εφαρμόσουν τα μέτρα που χρειάζονται για να βελτιωθούν οι μακροπρόθεσμες προοπτικές της οικονομίας. Στην περίπτωση αυτή, η έξοδος από το ευρώ θα είναι αναπόφευκτη και, σύμφωνα με τους υπολογισμούς του IMF, η πτώση του εισοδήματος (ΑΕΠ) για περίπου δύο χρόνια θα είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή που αναμένεται αν τηρήσουμε τους όρους του «Μνημονίου». Ταυτόχρονα, θα πάνε *ad calendas graecas* οι μεταρρυθμίσεις που χρειάζεται ο τόπος (αποτελεσματική Δημόσια Διοίκηση, εφαρμογή των νόμων, καταπολέμηση της διαφθοράς, περιστολή της φοροδιαφυγής, χωροταξία κ.α.) για να περάσει σε μονοπάτι διατηρήσιμης ανάπτυξης.

«Εαρινές προβλέψεις 2012-13: από την ύφεση προς τη βραδεία ανάκαμψη»¹

Ως επακόλουθο της συρρίκνωσης της παραγωγής τους τελευταίους μήνες του 2011, εκτιμάται ότι η οικονομία της Ε.Ε. ευρίσκεται τώρα σε ήπια ύφεση. Ενώ εξακολουθεί να υφίσταται έντονη αβεβαιότητα ως προς τις οικονομικές και χρηματοοικονομικές προοπτικές, οι αποφασιστικές δράσεις στην άσκηση πολιτικής και οι μείζονες πρόοδοι στο ενωσιακό θεσμικό πλαίσιο απέφεραν χαλάρωση των εντάσεων στις χρηματαγορές στις αρχές του 2012 και προσωρινή σταθεροποίηση της εμπιστοσύνης, που αναμένεται να ενισχυθεί περαιτέρω στο διάστημα για το οποίο διατυπώνονται οι προβλέψεις. Μαζί με την αναμενόμενη επιτάχυνση της μεγέθυνσης της παγκόσμιας οικονομίας, προβλέπεται ότι από το δεύτερο εξάμηνο του έτους και εφεξής θα αποκατασταθεί η ανάκαμψη με βραδύ ρυθμό. Για το 2012 επιβεβαιώνεται σε αδρές γραμμές η εικόνα που σκιαγραφείται στις ενδιάμεσες προβλέψεις του Φεβρουαρίου, με προβαλλόμενη στασιμότητα του πραγματικού ΑΕΠ της Ε.Ε. και συρρίκνωσή του κατά -0,3% στην ευρωζώνη. Για το 2013 προβλέπεται οικονομική μεγέθυνση με ποσοστό 1,3% στην Ε.Ε. και 1,0% στην ευρωζώνη. Αναμένεται ότι η ανεργία θα παραμείνει υψηλή, σε ποσοστό 10% στην Ε.Ε. και 11% στην ευρωζώνη κατά την περίοδο που καλύπτεται από τις προβλέψεις. Αναμένεται ότι ο πληθωρισμός θα

μετριαστεί σταδιακά, καθώς εξασθενεί η επίδραση από τις υψηλότερες τιμές του πετρελαίου και τις αυξήσεις των φόρων. Προβλέπεται ότι θα σημειωθεί πρόοδος στη δημοσιονομική εξυγίανση, όπου το 2013 τα δημόσια ελλείμματα θα υποχωρήσουν σε 3,3% στην Ε.Ε. και μόλις λιγότερο από 3% στην ευρωζώνη. Η οικονομική κατάσταση διαφέρει πολύ μεταξύ κρατών μελών, επίσης ενόψει και της συνεχιζόμενης προσαρμογής στις μεγάλες ανισότητες στις εξωτερικές θέσεις και τις διαρθρωτικές συνθήκες που έχουν αναφανεί κατά τα τελευταία έτη.

Ο Olli Rehn, αντιπρόεδρος της Επιτροπής και αρμόδιος για τις οικονομικές και κοινωνικές υποθέσεις και το ευρώ δήλωσε τα εξής: «Η ανάκαμψη είναι μπροστά μας, η οικονομική όμως κατάσταση παραμένει εύθραυστη, επειδή εξακολουθούν να υφίστανται μεγάλες ανισότητες μεταξύ κρατών μελών. Είμαστε μάρτυρες μιας εξελισσόμενης προσαρμογής των δημοσιονομικών και διαρθρωτικών ανισορροπιών που διαμορφώθηκαν πριν και μετά την έναρξη της κρίσης, και επιδεινώθηκαν από το εισέτι ασθενές οικονομικό κλίμα. Ωστόσο, εάν δεν αναληφθούν περαιτέρω αποφασιστικές ενέργειες, μπορεί να παραμείνει ο βραδύς ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ε.Ε. Προϋπόθεση για οικονομική ανάπτυξη διαρκείας αποτελούν τα υγιή δημόσια οικονομικά, αξιοποιώντας δε το νέο ισχυρό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης οφείλουμε να στηρίξουμε την προσαρμογή επιταχύνοντας την άσκηση πολιτικών σταθερότητας και ενίσχυσης της οικονομικής μεγέθυνσης.»

Αναιμική ανάκαμψη αργότερα εντός του έτους

Το τελευταίο τρίμηνο του 2011 συρρικνώθηκε η οικονομική δραστηριότητα στην Ε.Ε., εκτιμάται δε ότι το ίδιο συνέβη το πρώτο τρίμηνο του 2012. Προβλέπεται έναρξη σταδιακής ανάκαμψης το δεύτερο εξάμηνο του έτους, και ταχύτερος ρυθμός το 2013. Αναμένεται ωστόσο ότι η ανάκαμψη θα παραμείνει αναιμική, επειδή διάφοροι παράγοντες εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την εσωτερική ζήτηση. Οι αναγκαίες προσπάθειες των τραπεζών να βελτιώσουν περαιτέρω τους ισολογισμούς των θα διατηρήσουν σφικτές συνθήκες χορήγησης πιστώσεων, αν και η ζήτηση δανείων συνολικά παραμένει μέχρι στιγμής επίσης αδύναμη. Η ιδιωτική κατανάλωση θα συμπιεστεί λόγω υψηλής ανεργίας, βραδείας αύξησης των μισθών και πληθωρισμού, καθώς και λόγω υψηλού χρέους των νοικοκυριών σε ορισμένα κράτη μέλη. Τέλος, οι ιδιωτικές επενδύσεις εξακολουθούν τώρα να συρρικνώνονται, στον ορίζοντα όμως των προβλέψεων αναμένεται να επωφεληθούν από την αναμενόμενη αποκατάσταση της εμπιστοσύνης, τα χαμηλά επιτόκια και τη δυναμική ανάπτυξη της παγκόσμιας παραγωγής. Η θετική συμβολή των καθαρών εξαγωγών αποτελεί την κυριότερη αναμενόμενη κινητήρια δύναμη αύξησης του ΑΕΠ το 2012. Η σταδιακά διογκούμενη εσωτερική ζήτηση αναμένεται ωστόσο να πάρει τη σκυτάλη το 2013. Οι προβολές αυτές βασίζονται σε παραδοχή ενίσχυσης της εμπιστοσύνης με την πάροδο του χρόνου, καθώς αντιμετωπίζονται επιτυχώς οι προκλήσεις που δημιουργήθηκαν από την κρίση, συμπεριλαμβανομένης της αυστηρής υλοποίησης των συμφωνημένων αποφασιστικών δράσεων άσκησης πολιτικής.

Συνολικά, σε αδρές γραμμές επιβεβαιώθηκε η εικόνα που είχε φιλοτεχνηθεί στις ενδιάμεσες προβλέψεις του Φεβρουαρίου για το 2012. Η ετήσια αύξηση του ΑΕΠ εφέτος προβλέπεται να είναι μηδενική (0,0%) στην Ε.Ε. και 0,3% στην ευρωζώνη. Για το 2013, οι προβολές ομιλούν για μέτρια οικονομική μεγέθυνση ύψους 1,3% στην Ε.Ε. και 1% στην ευρωζώνη. Αν και η οικονομική επιβράδυνση έχει επηρεάσει όλα τα κράτη μέλη, αναμένεται ότι θα συνεχιστούν οι διαφορές στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης, λόγω διαφορετικών αναγκών διαρθρωτικής προσαρμογής, χρηματοδοτικού κόστους και βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών. Συνεχίζεται η προσαρμογή των εξωτερικών ανισορροπιών σε επίπεδο κράτους μέλους και αναμένεται ότι θα προχωρήσει περαιτέρω στο διάστημα που καλύπτουν οι προβλέψεις.

Ευθυγραμμιζόμενη με την επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας, η απασχόληση προβλέπεται ότι θα συρρικνωθεί κατά 0,2% στην Ε.Ε. (0,5% στην ευρωζώνη) το 2012. Η αναμενόμενη αποκατάσταση της οικονομικής μεγέθυνσης προβλέπεται να οδηγήσει σε σταδιακή βελτίωση των αγορών εργασίας το 2013, πράγμα που με τη σειρά του θα συμβάλει σε πλέον βιώσιμη ανάκαμψη. Αναμένεται ότι η ανεργία θα παραμείνει στο επίπεδο του 10,3% στην ΕΕ στον χρονικό ορίζοντα των προβλέψεων και στο επίπεδο του 11% το 2013 στην ευρωζώνη.

Βελτίωση των δημόσιων οικονομικών

Παρά την επιβράδυνση της παραγωγής στη διάρκεια του 2011, στην Ε.Ε. βελτιώθηκαν σημαντικά τα δημόσια οικονομικά το έτος 2011. Έναντι της ήδη αποφασισθείσας

¹ http://ec.europa.eu/ellada/press-center/news/archives/news_20120511_earines_provlepeis_el.htm

εξυγίανσης, σε συνδυασμό με σταδιακή μετέπειτα οικονομική ανάκαμψη στον χρονικό ορίζοντα των προβλέψεων, αναμένεται ότι τα ελλείμματα των προϋπολογισμών θα εξακολουθήσουν να υποχωρούν από 4,5% του ΑΕΠ στην Ε.Ε. 4,1% στην ευρωζώνη) το 2011 σε 3,6% στην Ε.Ε. (3,2% στην ευρωζώνη) το 2012 και περαιτέρω σε 3,3% (2,9%) το 2013, με ευρείες διαφορές μεταξύ κρατών μελών. Ωστόσο, η παραδοχή ότι οι ασκούμενες πολιτικές δεν θα αλλάξουν σημαίνει ότι δεν μπορεί να διατυπωθεί σχεδόν καμία διαρθρωτική βελτίωση για την ΕΕ στις προβλέψεις για το 2013. Η αύξηση των συντελεστών χρέους προς ΑΕΠ αναμένεται να επιβραδυνθεί και να φθάσει σε ποσοστό 87,2% του ΑΕΠ στην Ε.Ε. (92,6% στην ευρωζώνη) το 2013.

Οι τιμές της ενέργειας και οι αυξήσεις των έμμεσων φόρων ήσαν οι κυριότερες αιτίες του πληθωρισμού τιμών καταναλωτή κατά τα τελευταία τρίμηνα, ενώ οι υποβόσκουσες πιέσεις στις εγχώριες τιμές συγκρατήθηκαν λόγω της οικονομικής επιβράδυνσης. Στον χρονικό ορίζοντα των προβλέψεων, αναμένεται ότι θα μετριαστεί σταδιακά ο πληθωρισμός, και το 2013 θα επανέλθει σε επίπεδα κάτω από 1,8%.

Όπως και τον Φεβρουάριο, εξακολουθούν να υφίστανται αρνητικά ενδεχόμενα για τις προβλέψεις του ΑΕΠ. Κυριότερος κίνδυνος παραμένει η επιδείνωση της κρίσης λόγω χρέους των κρατών και η μετάδοση των οικονομικών επιπτώσεων με απότομη πτώση της διαθεσιμότητας πιστώσεων. Ένα άλλο προεξέχον αρνητικό ενδεχόμενο πηγάζει από τη γεωπολιτική αβεβαιότητα που θα μπορούσε να οδηγήσει σε εκτίναξη των τιμών πετρελαίου. Από την αισιόδοξη πλευρά,

η ταχύτερη αποκατάσταση της εμπιστοσύνης θα μπορούσε να οδηγήσει σε νωρίτερη και λιγότερο αναιμική ανάκαμψη. Επιπλέον, η παγκόσμια οικονομία θα μπορούσε να αποδειχθεί δυναμικότερη απ' όσο προβλέπεται σήμερα. Οι κίνδυνοι για τις προοπτικές του πληθωρισμού είναι εν γένει εξισορροπημένοι.

Η Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης της Ε.Ε. ευνοεί τα «παλαιά» κράτη-μέλη.²

Οι διπλωμάτες που κάνουν αίτηση για θέσεις εργασίας στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης της Ε.Ε. και προέρχονται από τα «νέα» κράτη μέλη φαίνεται πώς «χάνουν» από τους υποψήφιους από τα «παλαιά» κράτη μέλη και από τους ήδη εργαζομένους υπαλλήλους της Ε.Ε. Λεπτομέρειες σχετικά με προσλήψεις διπλωματών για 181 θέσεις την προηγούμενη χρονιά είχαν επισυναφθεί στο παράρτημα μιας έκθεσης προόδου της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ), το Δεκέμβριο του 2011.

Τα στοιχεία - όπως φαίνεται από τον EUobserver - δείχνουν ότι σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες θέσεων εργασίας διπλωμάτες και από τις 12 χώρες της Ε.Ε. που εντάχθηκαν το 2004 είχαν χειρότερες επιδόσεις από εκείνους που προέρχονταν από τα 15 παλιά κράτη μέλη ή από τα επιλέξιμα θεσμικά όργανα της Ε.Ε. Αυτό δεν ήταν τόσο έντονο για τις θέσεις στα γραφεία αντιπροσωπειών της ΕΥΕΔ σε τρίτες χώρες αλλά, κυρίως, για τις θέσεις εργασίας στην έδρα της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης στις Βρυξέλλες. Από τα 134 άτομα που υπέβαλαν αίτηση για δέκα θέσεις ανώτερων διοικητικών στελεχών στις

² A. Rettman "EU foreign service favours 'old' member states", 24/4/2012 στο <http://euobserver.com/18/116013>

Βρυξέλλες, υπήρχαν 34 «νέοι» διπλωμάτες, 74 «παλαιοί» και 26 υπάλληλοι της Ε.Ε. Κανένας από τους 303 υποψηφίους δεν τα κατάφερε. Για τις 22 μεσαίου επιπέδου θέσεις, μόνο ένας από τους 126 υποψηφίους που προέρχονταν από «νέες» χώρες πέτυχε. Στο διαγωνισμό για 34 χαμηλότερες θέσεις, έξι από τους 303 υποψηφίους «νέων» χωρών πέτυχαν σε σύγκριση με 21 από τους 404 υποψηφίους που προέρχονταν από τα παλαιά κράτη μέλη.

Το σχέδιο προσλήψεων προστίθεται στην υπάρχουσα ανισορροπία της ΕΥΕΔ, η οποία απορρόφησε το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού της από υπαλλήλους του Συμβουλίου της Ε.Ε. και της Ε. Επιτροπής που προέρχονται από παλιά κράτη-μέλη της Ε.Ε. Η ΕΥΕΔ αρνήθηκε να σχολιάσει. Αλλά η ίδια η έκθεση του Δεκεμβρίου αναφέρει ότι η ΕΥΕΔ είναι δεσμευμένη να εξασφαλίσει μια ουσιαστική παρουσία προσωπικού από όλα τα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με δηλώσεις του Πολωνού κεντροδεξιού ευρωβουλευτή Jacek Saryusz-Wolski, οι προαναφερθείσες δεσμεύσεις δεν αντικατοπτρίζουν την πραγματικότητα. Επεσήμανε ότι η Πολωνία έχει φέρει εις πέρας μόνο το 36% του στόχου της ΕΥΕΔ ενώ κάποιες «παλαιές» χώρες έχουν φέρει εις πέρας πάνω από το 300% του στόχου τους. Ο ανεπίσημος στόχος της Πολωνίας βασιζόταν στο σχετικό μέγεθος του πληθυσμού της χώρας, όπως χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του αριθμού των ευρωβουλευτών της Ε.Ε. ή των ψήφων του Συμβουλίου για κάθε κράτος μέλος.

Μερικοί Πολωνοί διπλωμάτες έχουν στο παρελθόν παραπονεθεί για σνομπισμό κατά των νέων κρατών μελών από τους κύκλους της Ε.Ε. Μέρος του προβλήματος, όμως, είναι

και η έλλειψη υποψηφίων. Ο αριθμός των διπλωματών από τη Βουλγαρία, την Τσεχική Δημοκρατία και τη Ρουμανία είναι επαρκής. Όμως, από την Πολωνία - τη μεγαλύτερη από τις «νέες» χώρες - έκαναν αίτηση μόνο 145 υποψήφιοι (από τα 8.800 περίπου άτομα που υπέβαλαν αίτηση συνολικά).

Τα στοιχεία της έκθεσης είναι χρήσιμα και για την απεικόνιση της δημοτικότητας της ΕΥΕΔ στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Πολλοί διπλωμάτες από τη Γαλλία υπέβαλαν υποψηφιότητα (891 υποψήφιοι) ενώ και από την Αυστρία, το Βέλγιο και την Ελλάδα υπήρχαν πολλοί υποψήφιοι. Όμως το ενδιαφέρον των διπλωματών από την Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο ήταν μικρότερο, ενώ περιορισμένο ήταν το ενδιαφέρον των διπλωματών από τη Γερμανία (148) και την Ιταλία (126).

Ενώ η ΕΥΕΔ αποκτά κακή φήμη στις Βρυξέλλες όσον αφορά τις καθημερινές συνθήκες εργασίας, επισημαίνεται ότι, από τους 3.400 υπαλλήλους που έκαναν αίτηση, η πλειοψηφία προήλθε από εσωτερικές ανακατατάξεις. Περίπου 700 άτομα προήλθαν από την Ε. Επιτροπή και 400 από το Συμβούλιο της Ε.Ε. Εν τω μεταξύ, οι Γερμανοί έγιναν θερμά αποδεκτοί. Παρά το μικρό αριθμό των αιτήσεων (1,8% επί του συνόλου), 7 Γερμανοί διπλωμάτες προσελήφθησαν (3,9%), με 5 από αυτούς στην έδρα της ΕΥΕΔ.

Η Ε.Ε. έτοιμη να στηρίξει μία ολοκληρωμένη αποστολή παρατηρητών του ΟΗΕ στη Συρία³

Προτεραιότητά μας πρέπει να είναι η πλήρης παύση των

³<http://www.european-council.europa.eu/home-page/highlights/eu-ready-to-support-a-fully-fledged-un-observer-mission-in-syria?lang=en>

εχθροπραξιών στη Συρία και η άρση όλων των εμποδίων στην παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας» δήλωσε ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy μετά τη συνάντησή του με τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών Ban Ki-moon στις 16 Απριλίου 2012 στις Βρυξέλλες.

Πολλές από τις παρατηρήσεις του Herman Van Rompuy αφορούσαν τον δημοκρατικό μετασχηματισμό του αραβικού κόσμου, με ιδιαίτερη έμφαση στην κατάσταση στη Συρία. «*Τα Ηνωμένα Έθνη έχουν εν προκειμένω ζωτική σημασία*», δήλωσε και χαιρέτισε την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών με την οποία επιτρέπεται η αποστολή άοπλων στρατιωτικών παρατηρητών. Εξέφρασε την ελπίδα ότι η απόφαση αυτή θα οδηγήσει σε μία πλήρη αποστολή παρατηρητών των Ηνωμένων Εθνών στη Συρία.

Επίσης, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Herman Van Rompuy εξέφρασε την ανησυχία της Ε.Ε. τόσο για τη φύση του πυρηνικού προγράμματος του Ιράν όσο και για το πρόβλημα της πείνας και του υποσιτισμού στη Βόρειο Κορέα. Όσον αφορά την Αφρική, τόνισε ότι πρέπει να αποκατασταθεί η νόμιμη και δημοκρατική τάξη στο Μάλι και τη Γουινέα Μπισσάου και ότι τόσο το Σουδάν όσο και το Νότιο Σουδάν πρέπει να απέχουν από πράξεις βίας και να καταβάλουν προσπάθειες για την ειρηνική επίλυση των διαφορών.

Ο Πρόεδρος Van Rompuy δήλωσε ότι «*η Ε.Ε. συνεχίζει να υποστηρίζει σθεναρά μια αποτελεσματική πολυμερή προσέγγιση*» και κατέληξε ότι προσβλέπει στη συνέχεια της στενής συνεργασίας με τα Ηνωμένα Έθνη κατά τα επόμενα έτη.

«Η Σερβία υποψήφια προς ένταξη χώρα στην Ε.Ε.!»

Η αναγνώριση της Σερβίας ως υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην Ε.Ε. είναι πλέον γεγονός. Η Σερβία 'κέρδισε' το πολυπόθητο καθεστώς της υποψήφιας χώρας ύστερα από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου την 1η Μαρτίου 2012. Το 'πράσινο φως' για την υποψηφιότητα είχε ήδη δοθεί από τους 27 υπουργούς εξωτερικών στο Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων της Ε.Ε. στις 28 Φεβρουαρίου 2011, όταν ενέκριναν στην πλειοψηφία τους το σχετικό καθεστώς για τη Σερβία. Χρειάστηκαν τρία χρόνια αναμονής για την αναγνώριση της σερβικής υποψηφιότητας, από το 2009, όταν ο Boris Tadić, πρόεδρος της Σερβίας, υπέβαλε την αίτηση για την ένταξη της χώρας του. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο είχε προηγουμένως αναβάλει την αναγνώριση της Σερβίας ως υποψήφιας προς ένταξη χώρα, στις 9 Δεκεμβρίου 2011, αφήνοντας τη λήψη της σχετικής απόφασης για τη Σύνοδο Κορυφής του Μαρτίου 2012 και απογοητεύοντας το Σέρβο πρόεδρο. Ο ίδιος, ωστόσο, με διάγγελμά του προς το σερβικό λαό το Δεκέμβριο του 2011 είχε προσπαθήσει να πείσει τους Σέρβους πως το ευρωπαϊκό μέλλον της χώρας θα εξασφαλιστεί και πως «*άσχετα με τον αν η Ευρώπη αντιμετωπίζει δυσκολίες, οι Σέρβοι ανήκουν στην Ευρώπη*».

Το πολυπόθητο καθεστώς ήταν μια μεγάλη ικανοποίηση για τον Boris Tadić που είδε τις 'θυσίες' για την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας να πιάνουν τόπο. Το Βελιγράδι έπρεπε να καταβάλει αρκετές προσπάθειες, κυρίως για την καταπολέμηση της διαφθοράς

και τη σύλληψη των καταζητούμενων για εγκλήματα πολέμου, ώστε να αποδείξει πως είναι έτοιμο να συμβιβαστεί και να ακολουθήσει τις συμβουλές της Ε.Ε. Εμπόδιο τελευταίας στιγμής στον αγώνα δρόμου της Σερβίας ήταν η απροσδόκητη στάση της Ρουμανίας. Το Βουκουρέστι προσπάθησε να μπλοκάρει την απόφαση του Συμβουλίου εκφράζοντας ανησυχίες σχετικά με τη ρουμανική μειονότητα (30.000 Βλάχοι) που ζει στη Σερβία. Η αντίσταση της Ρουμανίας, ωστόσο, η οποία κατηγορήθηκε για 'έλλειψη ευρωπαϊκού πνεύματος', κάμφθηκε με την υπογραφή συμφωνίας μεταξύ της ίδιας και της Σερβίας σχετικά με την προστασία της Βλάχικης μειονότητας. Τρωτό σημείο, όμως, για την ευρωπαϊκή πορεία της Σερβίας παραμένει αναμφίβολα το θέμα του Κοσσόβου. Μπορεί η Σερβία σε μια προσπάθεια άρσης του μεγαλύτερου εμποδίου για την αναγνώριση της υποψηφιότητάς της να συμφώνησε για την περιφερειακή συνεργασία και την επιτήρηση των συνόρων της με το Κόσσοβο, γνωρίζει ωστόσο πως ακόμα πιο δύσκολοι συμβιβασμοί είναι απαραίτητοι. Ο Herman Van Rompuy, κατά την ανακοίνωσή του για την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, τόνισε ότι ελπίζει «*πως το Βελιγράδι θα συνεχίσει να στηρίζει την περιφερειακή συνεργασία και τις καλές σχέσεις γειτονίας στα Δυτικά Βαλκάνια*», κάνοντας σαφές πως οι σχέσεις Σερβίας-Κοσσόβου μπορούν ανά πάσα στιγμή να επηρεάσουν το ευρωπαϊκό μέλλον της χώρας.

Την ικανοποίηση και χαρά του Boris Tadić με την απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου δε συμμερίστηκαν όλα τα κόμματα του Βελιγραδίου. Το αντιπολιτευόμενο Σερβικό Ριζοσπαστικό Κόμμα (SRS) εξέφρασε επιφυλάξεις σχετικά με την ευρωπαϊκή πορεία της χώρας του, ενώ συγκεκριμένα ο αντιπρόεδρος του κόμματος Dragan Todorović δήλωσε πως το καθεστώς της υποψηφιότητας δε θα φέρει κανένα προνόμιο στη Σερβία. Τις μεγαλύτερες επιφυλάξεις, ωστόσο, δείχνουν να εκφράζουν οι Σέρβοι πολίτες οι οποίοι βλέποντας την χώρα τους να θυσιάζει πολλά στο βωμό της ΕΕ, κυρίως όσον αφορά το -ευαίσθητο για εκείνους - θέμα του Κοσσόβου, γίνονται ολοένα και πιο σκεπτικοί με την ένταξη της Σερβίας στην Ε.Ε.

Η Σερβία έχει χωρίς αμφιβολία πολύ δρόμο να διανύσει ακόμα ώστε να περάσει τις πύλες της Ε.Ε. Θα χρειαστεί πολύς κόπος και χρόνος ώστε να καταφέρει το Βελιγράδι να πείσει τους Ευρωπαίους να ανοίξουν τις απαραίτητες διαπραγματεύσεις και να το δεχθούν τελικά ως ισάξιο μέλος της Ένωσης. Οι σχέσεις του με το Κοσσυφοπέδιο θα παίξουν τον πιο καθοριστικό ρόλο στην ευρωπαϊκή του πορεία. Το κυπριακό έχει στοιχίσει στην Τουρκία μια μακρόχρονη αναμονή και έχει αποτελέσει ένα από τα πιο μεγάλα εμπόδια της Άγκυρας για την ένταξή της στην Ε.Ε.. Η τελευταία έχει αποδείξει πως δεν είναι διατεθειμένη να δεχτεί αρνητική στάση σε θέματα συνεργασίας και 'καλής γειτονίας' και αυτό η Σερβία δείχνει πως έχει αρχίσει να το καταλαβαίνει.

Σημαντικές ημερομηνίες:

- **Φεβρουάριος 2007:** ο Ειδικός Απεσταλμένος του ΟΗΕ Martti Ahtisaari παρουσιάζει ένα σχέδιο σχετικά με το τελικό καθεστώς του Κοσσόβου. Η ΕΕ καλεί Σερβία και Κόσσοβο να βρουν συμβιβασμό.
- **17 Φεβρουαρίου 2008:** το Κόσσοβο ανακηρύσσει μονομερώς την ανεξαρτησία του από τη Σερβία έχοντας τη στήριξη των ΗΠΑ.
- **29 Απριλίου 2008:** Η Σερβία υπογράφει Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με την ΕΕ.
- **21 Ιουλίου 2008:** Η σερβική αστυνομία συλλαμβάνει τον Ράντοβαν Κάρατζιτς.
- **22 Δεκεμβρίου 2009:** Αίτηση Σερβίας για ένταξη στην ΕΕ.

- **26 Μαΐου 2011:** Σύλληψη του Ράτκο Μλάντιτς.
 - **9 Δεκεμβρίου 2011:** Απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου να αναβάλει την αναγνώριση της Σερβίας ως υποψήφια προς ένταξη χώρα.
 - **1 Μαρτίου 2012:** Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αναγνωρίζει τη Σερβία ως υποψία προς ένταξη χώρα.
 - **19 Απριλίου 2012:** Ο πρόεδρος της Ρουμανίας Τράιαν Μπασέσκου υπογράφει το νόμο για την επικύρωση της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και Σερβίας. Η Λιθουανία είναι, πλέον, η μόνη χώρα της Ε.Ε. που δεν έχει επικυρώσει τη σχετική συμφωνία.
- Χώρες της ΕΕ που δεν αναγνωρίζουν το Κόσσοβο: Ελλάδα, Κύπρος, Ισπανία, Σλοβακία, Ρουμανία.

ΦΑΚΕΛΟΣ

Η κρίση στην ευρωζώνη τον Απρίλιο του 2012.

«Η μη συνετή αναζήτηση της Ευρώπης για την ανάπτυξη»⁴

Πριν από λίγους μήνες, 25 από τα 27 μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέγραψαν πανηγυρικά μια Συνθήκη που τους δέσμευε να θέτουν όρια στα ελλείμματά τους, στο πλαίσιο των εθνικών τους Συνταγμάτων. Αυτό το «δημοσιονομικό σύμφωνο» ήταν η βασική προϋπόθεση για να συμφωνήσει η Γερμανία να αυξήσει σημαντικά την χρηματοδότηση για τα κεφάλαια διάσωσης της ευρωζώνης και για να προχωρήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στη διεξαγωγή μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης ύψους €1 τρις., απαραίτητης για τη σταθεροποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών. Σήμερα, ωστόσο, η προσοχή της ευρωζώνης έχει μετατοπιστεί στην ανάπτυξη. Αυτό είναι ένα επαναλαμβανόμενο μοτίβο στην ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή: η λιτότητα ανακηρύσσεται προϋπόθεση για την ανάπτυξη, αλλά στη συνέχεια, όταν η ύφεση αρχίσει να εντείνεται, η ανάπτυξη γίνεται προϋπόθεση για τη συνέχιση της λιτότητας.

Περίπου δεκαπέντε χρόνια πριν, η Ε.Ε. είχε κληθεί να αντιμετωπίσει μια παρόμοια κατάσταση. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990, όταν καταρτίζονταν τα σχέδια για την Οικονομική Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ), η Γερμανία επέμεινε σε ένα «Σύμφωνο Σταθερότητας», ως αντίτιμο για την εγκατάλειψη του Γερμανικού μάρκου. Όταν μετά το 1995 η Ευρώπη έπεσε σε βαθιά ύφεση, η προσοχή μετατοπίστηκε στην ανάπτυξη, και το «Σύμφωνο Σταθερότητας» έγινε «Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης» (ΣΣΑ), με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να εγκρίνει το ψήφισμα του 1997 για την ανάπτυξη και την απασχόληση.

Η ανάγκη για την ανάπτυξη είναι τόσο ισχυρή σήμερα όπως ήταν πριν από δεκαπέντε χρόνια. Στην Ισπανία το ποσοστό ανεργίας ήταν τόσο υψηλό όσο είναι και σήμερα ενώ στην Ιταλία το 1996 το ποσοστό ανεργίας ήταν ακόμη υψηλότερο από το σημερινό. Και πολιτικά, το πλαίσιο είναι το ίδιο: το «Α» (Ανάπτυξη) εισήχθη στο ΣΣΑ υπό την πίεση, κυρίως, της νέας γαλλικής διοίκησης (με επικεφαλής τότε τον Jacques

Chirac). Σήμερα, η Γαλλία δίνει και πάλι την πολιτική ώθηση για μια στροφή προς την ανάπτυξη. Η ύπαρξη της ανάπτυξης αποτελεί μια αναμφισβήτητη πολιτική προτεραιότητα (ποιος θα μπορούσε να είναι εναντίον;). Αλλά το πραγματικό ερώτημα είναι τί μπορεί να κάνει η Ευρώπη για να δημιουργήσει ανάπτυξη. Η ελκρινής απάντηση είναι: μάλλον λίγα πράγματα. Τα βασικά στοιχεία μιας στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης που συζητήθηκαν μεταξύ των ηγετών της Ευρώπης αυτές τις μέρες είναι στην πραγματικότητα τα ίδια με την περίοδο 1996-1997: μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας, ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς, μεγαλύτερη χρηματοδότηση για την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για τη χορήγηση δανείων σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) και περισσότεροι πόροι για επενδύσεις σε έργα υποδομής στα φτωχότερα κράτη μέλη. Ιδιαίτερα τα δύο τελευταία στοιχεία της στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης προσελκύουν την προσοχή διότι αφορούν μεγαλύτερες δαπάνες.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και σημαντικές διαφορές με τις σημερινές συνθήκες. Το επιχειρηματικό μοντέλο της ΕΤΕπ θα πρέπει να αλλάξει ριζικά για να καταστεί χρήσιμο για την προώθηση της ανάπτυξης, γιατί δανείζει μόνο με κυβερνητικές εγγυήσεις, ενώ το χρέος των χωρών της Νοτίου Ευρώπης δεν μπορεί να αντέξει μεγαλύτερη επιβάρυνση. Επιπλέον, σε αντίθεση με αυτό που ακούγεται, η ΕΤΕπ δεν μπορεί να χορηγεί απευθείας δάνεια σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Η ΕΤΕπ μπορεί να προσφέρει μόνο χρηματοδότηση στις μεγάλες τράπεζες για να δανείζουν σε τοπικές ΜΜΕ. Αλλά η ΕΚΤ ήδη το κάνει αυτό με τα τριετή δάνεια Μακροπρόθεσμης Αναχρηματοδότησης (LTRO).

Επιπλέον, γίνεται μια συζήτηση για ένα «Σχέδιο Μάρσαλ» για τη Νότια Ευρώπη. Δεκαπέντε χρόνια πριν, υπήρξε σαφής ανάγκη για βελτίωση των υποδομών στην Ευρώπη. Αλλά, από τότε, οι νότιες χώρες γνώρισαν μια δεκαετία με σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές (πάνω από το 3% του ΑΕΠ στην Ισπανία, την Ελλάδα και την Πορτογαλία). Ως εκ τούτου, πιθανώς οι περισσότερες Νότιες χώρες της Ε.Ε. διαθέτουν ένα ικανοποιητικό απόθεμα υποδομών σήμερα. Στην πραγματικότητα, περισσότερες επενδύσεις υποδομών θα έχουν μεγαλύτερο νόημα στη Γερμανία, όπου οι δαπάνες για τις υποδομές ήταν αναμικτές (μόνο το 1,6% του ΑΕΠ, ή το ήμισυ του ποσοστού της Ισπανίας) για σχεδόν μια δεκαετία (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1. Οι δημόσιες επενδύσεις σε επιλεγμένες χώρες της Ε.Ε. (% του ΑΕΠ)

Χώρα	Μέσος όρος 2000-07	2010	2011
Ε.Ε. (15 χώρες)	2,3	2,5	2,3
Γερμανία	1,5	1,6	1,7
Ελλάδα	3,3	2,8	2,6
Ισπανία	3,6	3,8	2,7

Πηγές: AMECO, ΓΔ ECFIN, Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Αλλά δεν χρειάζεται ευρωπαϊκή επιδότηση για την χρηματοδότηση των υποδομών στη Γερμανία όπου η κυβέρνηση μπορεί να αντλήσει κεφάλαια σε αρνητικό πραγματικό κόστος. Με τους ρυθμούς που πληρώνει σήμερα η γερμανική κυβέρνηση θα πρέπει να είναι σε θέση να βρει πολλά επενδυτικά σχέδια που να έχουν θετικό κοινωνικό

⁴ D. Gros, "Europe's Misguided Search for Growth", CEPS Comment, 7/5/2012, www.ceps.eu

ποσοστό απόδοσης. Δεδομένου ότι η Γερμανία πλησιάζει την πλήρη απασχόληση, περισσότερες δαπάνες για έργα υποδομής θα έπλητταν τις εισαγωγές (και την προσέλκυση άνεργων εργατών από την Ισπανία), συμβάλλοντας στην πολυπόθητη εξισορρόπηση στο εσωτερικό της ευρωζώνης. Δυστυχώς, αυτό είναι απίθανο να συμβεί, διότι οι δαπάνες για έργα υποδομής προσκρούουν στη δημοφιλή αντιπολίτευση. Πράγματι, αυτές οι δαπάνες αποφασίζονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όπου η λαϊκή αντίδραση σε κάθε μεγάλο έργο είναι ισχυρότατη (για παράδειγμα χρειάστηκαν περισσότερα από 20 χρόνια για να προωθήσουν τον εκσυγχρονισμό του σιδηροδρομικού σταθμού της Στουτγάρδης). Έντονη επιθυμία της Γερμανίας είναι να βασίζονται οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής στα λίγα μέσα με τα οποία η Ε.Ε. μπορεί να διεκδικήσει την ενίσχυση της ανάπτυξης. Πρέπει, όμως, να αναγνωρίσουν στη Γερμανία ότι η κρίση της ανάπτυξης σήμερα είναι διαφορετική. Η πραγματική διαπραγμάτευση δεν πρέπει να είναι η λιτότητα συν ένα Σχέδιο Μάρσαλ για το Νότο, αλλά η συνέχιση της λιτότητας καθώς και μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας στο Νότο, σε συνδυασμό με την αύξηση των επενδύσεων υποδομής στη Γερμανία και σε άλλες χώρες «ΑΑΑ», όπως είναι η Ολλανδία. Οι βαθιές μεταρρυθμίσεις στον τομέα των υπηρεσιών στη Γερμανία θα βοηθήσουν επίσης να ελευθερωθεί το δυναμικό της παραγωγικότητας της χώρας και να ανοίξει η αγορά της στις εξαγωγές υπηρεσιών από τη νότια Ευρώπη. Με αυτόν τον τρόπο, ο Νότος θα έχει την ευκαιρία να παράσχει θέσεις εργασίας στους πολύ μορφωμένους νέους, των οποίων η μόνη επιλογή είναι πλέον ανεργία ή μετανάστευση.

Ευρωζώνη: η δημοσιονομική εξυγίανση και οι πολιτικές για την ανάπτυξη δεν είναι αντικρουόμενες.⁵

Κατά τη συνεδρίασή της Ευρωομάδας στις 14 Μαΐου 2012 οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών με νόμισμα το ευρώ, συζήτησαν την οικονομική κατάσταση, τις προοπτικές καθώς και τη δημοσιονομική στρατηγική για τις χώρες της ευρωζώνης. Οι υπουργοί συζήτησαν τις οικονομικές προβλέψεις που εκπονήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (βλ. σελ. 5 στο τρέχον Ενημερωτικό Δελτίο). Σύμφωνα με τις οικονομικές προβλέψεις θα σημειωθεί αργή ανάκαμψη στις οικονομίες της ευρωζώνης στο δεύτερο μέρος του 2012, με την ευρωπαϊκή οικονομία να βρίσκεται τώρα «σε ήπια ύφεση». Οι υπουργοί επιβεβαίωσαν ότι θα πρέπει να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια για την τρέχουσα στρατηγική δημοσιονομικής εξυγίανσης. «Θα συνεχίσει να αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της στρατηγικής μας για τη διόρθωση των δημοσιονομικών και μακροοικονομικών ανισορροπιών μας, να ξεπεράσουμε την κρίση και να επιστρέψουμε σε μια διατηρήσιμη πορεία ανάπτυξης», δήλωσε ο Jean-Claude Juncker, Πρόεδρος της Ευρωομάδας και πρωθυπουργός του Λουξεμβούργου, προσθέτοντας ότι «δεν είναι αντικρουόμενες οι πολιτικές δημοσιονομικής εξυγίανσης και οι πολιτικές για την ανάπτυξη. Αντίθετα, αλληλοενισχύονται».

Εξελίξεις στην Ισπανία

Η Ευρωομάδα καλωσόρισε «και υποστήριξε πλήρως» τα μέτρα που ανακοίνωσε η ισπανική κυβέρνηση στις 11 Μαΐου για περαιτέρω μεταρρύθμιση του τραπεζικού τομέα προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών και να εξεταστούν τα

⁵ Μετάφραση του δελτίου τύπου στο <http://www.consilium.europa.eu/homepage/highlights/euro-area-fiscal-consolidation-and-growth-oriented-policies-are-not-in-contradiction?lang=el>

εναπομείναντα τρωτά σημεία των ισπανικών τραπεζών. «Καλούμε τις ισπανικές αρχές να επιταχύνουν την εκτίμηση της κατάστασης στον τραπεζικό τομέα και να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να θέσουν σε εφαρμογή αξιόπιστους μηχανισμούς που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε περίπτωση ανάγκης», δήλωσε ο Jean-Claude Juncker.

Η κατάσταση στην Ελλάδα

«Η Ευρωομάδα προσδοκά τον άμεσο σχηματισμό της νέας ελληνικής κυβέρνησης που θα αναλάβει την ευθύνη του προγράμματος και θα διαθέτει επαρκή κοινοβουλευτική πλειοψηφία για να εφαρμόσει πλήρως τους εγκριθέντες όρους οικονομικής πολιτικής», δήλωσε ο Jean-Claude Juncker. Ο Πρόεδρος της Ευρωομάδας επιβεβαίωσε ότι τα κράτη μέλη είναι αποφασισμένα να παρέχουν την περαιτέρω οικονομική βοήθεια που απαιτείται, προσθέτοντας ότι «η συνέχιση των δημοσιονομικών και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι η καλύτερη εγγύηση από την Ελλάδα για ένα ακμάζον μέλλον στην ευρωζώνη» Η επόμενη εκταμίευση €1 δισ. στην Ελλάδα έχει προγραμματιστεί πριν από το τέλος του Ιουνίου. «Ακλόνητη επιθυμία μας είναι να διατηρήσουμε την Ελλάδα εντός της ευρωζώνης. Εμείς θα κάνουμε ό, τι είναι δυνατόν για αυτό το σκοπό», δήλωσε ο Jean-Claude Juncker.

Η πρόοδος στην Ιρλανδία και την Πορτογαλία

Οι υπουργοί συζήτησαν και εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τη θετική και σταθερή πρόοδο που έχουν κάνει τα δύο κράτη στην εφαρμογή των προγραμμάτων τους.

ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

Αγγλικός Τύπος

Ο αγγλικός τύπος επικεντρώνεται, μεταξύ άλλων, στην εκλογή του νέου Προέδρου της γαλλικής δημοκρατίας Francois Hollande και στο σχέδιο ανάπτυξης που προτείνει με κύριο επιχείρημα ότι η Γερμανία δε δύναται να αποφασίζει μόνη της ποια μέτρα πρέπει να ληφθούν για την αντιμετώπιση της κρίσης στην ευρωζώνη. Τα δημοσιεύματα του αγγλικού τύπου αναφέρονται στη δέσμευσή του Francois Hollande να μην επικυρώσει τη Συνθήκη για τη δημοσιονομική πειθαρχία χωρίς να επαναδιαπραγματευτεί την προσθήκη δέσμης μέτρων για την ανάπτυξη. Ο νέος Πρόεδρος υπογραμμίζει τη διαφοροποίηση της δικής του πρότασης από την πρόταση του διοικητή της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Mario Draghi η οποία αφορά σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις της αγοράς (επισημαίνεται ότι η Γερμανίδα Καγκελάρια Angela Merkel ασπάζεται την πρόταση του Mario Draghi). Η αντίθεσή του Francois Hollande οφείλεται στο γεγονός ότι πιστεύει πως οι ιδιωτικοποιήσεις, ο φιλελευθερισμός και η απορρύθμιση της αγοράς είναι υπαίτιοι για την οικονομική κρίση και, κατά συνέπεια, δεν μπορεί να αποτελούν τη λύση του προβλήματος. Η δική του πρόταση περιλαμβάνει επενδύσεις στις νέες τεχνολογίες, την ανώτατη εκπαίδευση και την ενέργεια.

Ο βρετανικός τύπος αναφέρεται επίσης στην πτώση των χρηματιστηρίων μετά τη νίκη του Francois Hollande καθώς και την κατάρρευση της ολλανδικής κυβέρνησης. Αναφέρεται χαρακτηριστικά ότι οι επενδυτές αμφιβάλλουν για το κατά πόσον οι πολιτικοί της Γηραιάς Ηπείρου είναι ικανοί να επιλύσουν την κρίση χρέους που εξακολουθεί να πλήττει το ενιαίο νόμισμα. Η Ολλανδία αποτέλεσε τη δυσάρεστη έκπληξη και αύξησε την ανησυχία των επενδυτών όταν ο Ολλανδός πρωθυπουργός Mark Rutte υπέβαλε την παραίτησή του μετά την αποτυχία της κυβέρνησης συνασπισμού να

συμφωνήσει σε μέτρα για τη μείωση του ελλείμματος, το οποίο ανήλθε στο 4,7% του ΑΕΠ το 2011. Το έναυσμα για την πτώση της κυβέρνησης δόθηκε με την απόσυρση της υποστήριξης από τους ακροδεξιούς στο συνασπισμό του Mark Rutte. Αυτό αμφισβήτησε το κατά πόσο μπορεί η Ολλανδία να φέρει εις πέρας το στόχο της για μείωση του ελλείματός της στο 3% φέτος. Οι εκλογές αναμένεται να πραγματοποιηθούν τον Ιούνιο.

Τέλος, η εφημερίδα Guardian φιλοξένησε άρθρο του πρώην πρωθυπουργού της Ελλάδας Κώστα Σημίτη και του Ιωάννη Στουρνάρα (Γενικός Διευθυντής IOBE) το οποίο αναφέρεται στο ερώτημα που επικρατεί μεταξύ αρκετών μελών - κρατών για το κατά πόσο η Ελλάδα ήταν έτοιμη να συμμετάσχει στη ζώνη του ευρώ κατά τη στιγμή της εισόδου της. Αναφέρουν χαρακτηριστικά ότι στα μέσα της δεκαετίας του 1990 η Ελλάδα έκανε μια τεράστια προσπάθεια για να ανταποκριθεί στα κριτήρια σύγκλισης. Με τη δημοσιονομική, νομισματική και εισοδηματική της πολιτική και την εκτεταμένη ιδιωτικοποίηση των τραπεζών και των δημόσιων επιχειρήσεων πέτυχε να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες, από 12,5% του ΑΕΠ το 1993 σε 2,5% το 1999. Τονίζουν ότι η Ελλάδα πυροδότησε την κρίση της ευρωζώνης χωρίς να αποτελεί την αιτία που τη προκάλεσε. Η αιτία είναι ότι η Ευρωζώνη είναι μια πλήρως αναπτυγμένη νομισματική ένωση, αλλά παράλληλα μια ελλιπής οικονομική και δημοσιονομική ένωση κρατών - μελών με διαφορετικές δομές. Οι Σημίτης και Στουρνάρας θεωρούν ότι η παρούσα κρίση είναι μια κρίση του ιδιωτικού τομέα και του τραπεζικού συστήματος πολλών κρατών μελών καθώς και μια κρίση ελέγχου των οικονομικών και νομισματικών αρχών της ευρωζώνης. Υποστηρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει δημιουργήσει ένα συνολικό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των αναπτυγμένων κρατών - μελών και των λιγότερο ανεπτυγμένων κρατών - μελών της περιφέρειάς της. Η λύση βρίσκεται στην οικονομική ανάπτυξη η οποία θα επιτευχθεί με την οικονομική ολοκλήρωση και την πολιτική ένωση.

- Camegy H., "Hollande rebukes Berlin over crisis role", Financial Times, 27/04/2012.
- Chu B., "Fear returns to the eurozone", The Independent, 24/04/2012.
- Simitis C. and Stourmaras Y., "Greece did not cause the euro crisis", The Guardian, 26/04/2012.

Γαλλικός τύπος

Ο γαλλικός τύπος αυτήν την περίοδο, πέρα από τα αφιερώματα στη γαλλική εκστρατεία για τις προεδρικές εκλογές, ασχολήθηκε με τα ζητήματα της Ευρώπης και ιδιαίτερα με την περίπτωση της Ελλάδας. Γάλλοι αρθρογράφοι σε δημοσιεύματά τους τόνισαν ότι η ανάπτυξη στην ευρωζώνη παράλληλα με τη γενικότερη ανάκαμψη της οικονομίας θα έλθει έως τα τέλη του επόμενου έτους. Έμφαση δίνεται στη σημασία της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας ώστε η ανεργία να φτάσει στα χαμηλά όρια του 2008 και να αντιμετωπιστεί η υποαπασχόληση και η ακούσια ανεργία. Αποτελέσματα της κρίσης διαφαίνονται και στην «έκρηξη» της ελληνικής κοινωνίας. Χωρίς να είναι λύση ούτε ο «εξελληνισμός» ούτε ο «εκγερμανισμός» της ελληνικής οικονομίας, υποστηρίζεται η αλληλεγγύη μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών μέσω της αλληλεξάρτησης τους.

Εν προκειμένω, ο Olivier Blanchard εμφανίζεται καθησυχαστικός και υποστηρίζει ότι θα αποφευχθεί η περαιτέρω κρίση στην ευρωζώνη, με γνώμονα το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και την μείωση της

ανεργίας. Από την άλλη πλευρά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπαθεί να επαναπροσδιορίσει τα μέτρα και τις απαιτήσεις της από την Ελλάδα με τη γενική διαπίστωση ότι κανένας λαός δεν είναι υποχρεωμένος να πληρώσει το οικονομικό ναυάγιο της χώρας του. Η απόφαση αυτή έχει ως αποδέκτη τις εκλογές της 6ης Μαΐου θεωρώντας τα προγράμματα αυστηρότητας ως τα πλέον ακατάλληλα για το μέλλον της χώρας.

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του γαλλικού τύπου, η σοβαρότατη ελληνική κρίση μπορεί να παρέλθει μόνο με την καταδίκη των προγραμμάτων λιτότητας και με την απαίτηση για καλύτερη συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χωρίς το ενδεχόμενο εξόδου από την ευρωζώνη. Επιπλέον εκτιμάται ότι θα βοηθούσε αν η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα μείωνε το κόστος πίστωσης στις χώρες που βρίσκονται σε κρίση, όπως η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία. Η αλληλεγγύη μέσω του νέου δημοσιονομικού συμφώνου που υπεγράφη στις 2 Μαρτίου είναι ο πυρήνας της αποφυγής των μέτρων λιτότητας, κάτι που επιδιώκεται και από τον υποψήφιο πρόεδρο François Hollande.

Στο τέλος, η ζώνη του ευρώ θα επιβιώσει, αμφισβητώντας τις θέσεις του Alexis de Tocqueville περί μη σοβαρής ένωσης των κρατών. Η ευρωζώνη δεν είναι χώρα που θα ήταν πιο εύκολο να διαχειριστεί τις οικονομικές δυσκολίες, αλλά αποτελείται από 17 μεμονωμένα κράτη μέλη. Εντούτοις, πέραν των διαφορών μεταξύ των κρατών, η ζώνη αυτή πρέπει να αντιμετωπίσει και τις εσωτερικές φυγόκεντρες οικονομικές δυνάμεις. Μια τέτοια σοβαρή δύναμη είναι η Γερμανία και οι αντίθετές της απόψεις ως προς το ζήτημα της οικονομικής διαχείρισης. Αυτό που συχνά υποτιμάται αλλά θα μπορούσε να εξισορροπήσει το σύστημα είναι το ειδικό βάρος των ευρωπαϊκών ελίτ. Οι ευρωπαϊκές ελίτ θα σώσουν την Ελλάδα αλλά και γενικότερα την Ευρωπαϊκή Ένωση, ακόμη και αν η Ένωση απέχει από μια ομοσπονδιακή ένωση, που θα δικαίωνε τα αιτήματα της πολιτικής ενοποίησης.

- Timbeau X. "Zone euro: Une libéralisation brutale est une solution illusoire", Le Monde, 6/4/2012.
- Faujas A., "Selon le FMI, l'anémie de l'Europe freine la reprise mondiale", Le Monde, 17/4/2012.
- Lacombe Cl. & Tonnelier A. "Pour George Soros, 'les dirigeants européens mènent l'Europe à sa perte'", Le Monde, 18/4/2012.
- Ricard Ph. & Salles Al. "La Commission européenne tente de redorer son image en Grèce", Le Monde, 19/4/2012
- Gatinois Cl., Lemaître Fr., Ricard Ph. "Austérité en Europe: trop fort, trop vite?", Le Monde, 20/4/2012
- Villechenon A., "La grande braderie grecque", Le Monde, 23/4/2012
- Wolf M., "A la fin de l'histoire, la zone euro survivra", Le Monde, 24/4/2012

Γερμανικός Τύπος

Η νέα έξαρση της κρίσης χρέους στην ευρωζώνη, τα σενάρια περί εξόδου της Ελλάδας από την ευρωζώνη και παράλληλα η έκθεση της Ε. Επιτροπής για την ανάπτυξη της χώρας σχολιάζονται από πολλές γερμανικές εφημερίδες. Το ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο η ηγεσία της ευρωζώνης στέκεται στο ύψος των περιστάσεων και αν μπορεί να οικοδομήσει μία καλύτερη Ευρώπη. Η επανεμφάνιση του φάσματος διάλυσης

της ευρωζώνης, αυτή τη φορά με αφορμή την Ισπανία, και η αναμονή της έκβασης των εκλογών σε Ελλάδα και Γαλλία θα κρίνουν το μέλλον του ευρώ.

Τη ρευστότητα στην πολιτική σκηνή της Ευρώπης σχολιάζει ο γερμανικός τύπος καθώς οι δύο «σύμμαχοι» της Γερμανίδας Καγκελαρίου στην οικονομική κρίση αντικαθίστανται. Ο γάλλος πρόεδρος Nicolas Sarkozy χάνει έδαφος στις εκλογές που διεξάγονται αυτή την περίοδο, ενώ ο Ολλανδός ομόλογός του Mark Rutte «προσέφερε» την παραίτησή του. Ο εκπρόσωπος τύπου της Angela Merkel έσπευσε να δηλώσει εμπιστοσύνη στην επιλογή του γαλλικού εκλογικού σώματος, ενώ τόνισε, πως η φιλία των δυο χωρών είναι ανεξάρτητη των προσώπων που διαχειρίζονται την πολιτική, επομένως η καλή και στενή συνεργασία που επιζητά η Γερμανία θα τηρηθεί με κάθε δημοκρατικά εκλεγμένο πρόεδρο από τους Γάλλους. Η ανησυχία όμως της καγκελαρίου για την ηγεσία της Ε.Ε. δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητη, ιδιαίτερα από την ισορροπία των αγορών και του χρηματιστηρίου.

Χαρακτηριστικοί είναι οι τίτλοι των εφημερίδων: «Μια ήπειρος αυτοκτονεί», «Μόνοι Γερμανοί, μελαγχολικό Ευρώ» της Handelsblatt και της Welt on line «εάν επεκταθεί η κρίση η ευρωζώνη έφτασε στο τέλος». Η Süddeutsche Zeitung του Μονάχου, από την άλλη, σε εκτενές της δημοσίευμα υποστηρίζει ότι το μέλλον του ευρώ εξαρτάται από το εάν η Γερμανία διατίθεται να βοηθά στο διηνεκές τις αδύναμες χώρες της ευρωζώνης: «Μεταξύ των χωρών της ευρωζώνης, η Γερμανία είναι η μόνη που επιτυγχάνει οικονομική ανάπτυξη και δημοσιονομικούς στόχους και που προσφέρει εργασία σε τόσους ανθρώπους. Αυτό είναι το βασικό πρόβλημα της ευρωζώνης. Πώς μπορεί να λειτουργήσει στο διηνεκές μια νομισματική ένωση όταν διαρκώς διευρύνεται το χάσμα μεταξύ των οικονομιών της;».

«Αχτίδα φωτός στην Ελλάδα», τιτλοφορείται δημοσίευμα του περιοδικού Der Spiegel στη διαδικτυακή του έκδοση, αναφερόμενο στην ομιλία του José Manuel Barroso στο Στρασβούργο για την έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ελλάδα (Βρυξέλλες, 17 Απριλίου). Τη συγκρατημένη, παρόλα αυτά, αισιοδοξία του Προέδρου της Ε. Επιτροπής δε δείχνουν να συμμερίζονται τα δίκτυα ενημέρωσης. Τα δημοσιεύματα του Γερμανικού τύπου είναι αυστηρά με την στάση της Ελλάδας και εξαντλούν την επιείκειά τους με τη στάση της Ισπανίας, τονίζοντας, αφενός, την ανασφάλειά τους για το αποτέλεσμα των ελληνικών εκλογών που θα κρίνει το μέλλον της ευρωζώνης και, αφετέρου, εκφράζοντας τις επιφυλάξεις τους για το κατά πόσο το πρόβλημα της Ισπανίας έχει διαφορές από το πρόβλημα της Ελλάδας.

Σε νέο αδιέξοδο που θα φέρει η Ισπανία στην Ευρώπη ως η «νέα Ελλάδα» αναφέρονται τα δημοσιεύματα, με χαρακτηριστικό τον τίτλο της Handelsblatt «η Ισπανία σε ελεύθερη πτώση». Τα γερμανικά μέσα ενημέρωσης συμφωνούν ότι είναι επιβεβλημένη μια διαφοροποιημένη προσέγγιση στην ύφεση που βιώνει η χώρα καθώς πλέον κρίνεται η τύχη της Ευρωζώνης ενώ παράλληλα η Μαδρίτη αποτελεί «ελκυστικό» προορισμό για κερδοσκόπους. Σύμφωνα πάλι με την Handelsblatt, τα μέτρα που διαχειρίζονται Γερμανία και Ε.Ε. απειλούν να καταστρέψουν την Νομισματική Ένωση, ενώ ο δημοσιογράφος υποστηρίζει ότι στην Ισπανία θα αποφασιστεί κατά πόσο το ευρωπαϊκό πείραμα θα μπορούσε να επιτύχει και να αναστρέψει την κρίση σε ανάπτυξη. Συμφωνά με την Εφημερίδα Frankfurter Allgemeine Zeitung το κέντρο βάρους της κρίσης αυτή τη φορά έχει μετακινηθεί προς την Ισπανία υποστηρίζοντας ότι η κυβέρνηση της χώρας δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκώμενους χειρισμούς για την έξοδο από την

κρίση, ενώ η εφημερίδα του χρηματιστηρίου υποστηρίζει ότι δεν αποκλείεται η Ισπανία να αποτελέσει την δεύτερη υποψήφια χώρα για αποχώρηση από το ευρώ.

- Florian Eder, Wenn das so weiter geht, ist die Euro-Zone am Ende, 25.04.12, Welt on line
- Markus Ziener, Wege aus der Alarmismus-Falle, 23.04.2012, Handelsblatt
- WahlMerkel unterstützt unterlegenen Sarkozy, 23.04.2012, Handelsblatt
- Oliver Stock, Einsame Deutsche - melancholischer Euro, 23.04.2012, Handelsblatt
- Wolfgang Proissl, Spanien ist drittgrößter Euro-Schuldensünder, 23.04.2012,
- Christian Siedenbiedel, Nach Griechenland-Rettung Die Euro-Krise kehrt zurück , 21.04.2012, Frankfurter Allgemeine
- Kai Beller Berlin, Barbara Schäder Frankfurt, Wie sich Spanien gegen den Absturz stemmt, 19.04.2012, © 2012 Financial Times Deutschland
- Barbara Bierach, Spanien im freien Fall, 17.04.2012, Handelsblatt
- Daniel Lenz, Ein Kontinent begeht Selbstmord“, 16.04.2012, Handelsblatt
- <http://www.ftd.de/politik/europa/:praesidentenwahl-in-frankreich-brutale-abwahl/70026146.html>

Ισπανικός τύπος

Σύμφωνα με τα δημοσιεύματα του ισπανικού τύπου, υπάρχουν πολλές προκλήσεις που θα πρέπει να αντιμετωπίσει η Ευρώπη. Αρχικά η μυωπική στάση της Γερμανίας στην επίλυση της κρίσης αποτελεί κεντρικό θέμα συζήτησης. Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και η άρνηση του προέδρου της Mario Draghi να παρέμβει στη αγορά ομολόγων έχουν οδηγήσει χώρες όπως η Ισπανία σε πολύ άβολη θέση βλέποντας τα επιτόκια δανεισμού συνεχώς να αυξάνονται. Την ίδια στιγμή εκπρόσωπος της Bundesbank δηλώνει πως δεν είναι υποχρέωση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας να παρεμβαίνει στην δευτερογενή αγορά ομολόγων προτρέποντας τις χώρες που αντιμετωπίζουν προβλήματα να προσπαθήσουν να τα λύσουν μόνες τους, μέσω μεταρρυθμίσεων χωρίς την συνδρομή της ΕΚΤ. Ακόμα γίνεται λόγος για τη διαφορετική στάση της Federal Reserve των ΗΠΑ, η οποία εφαρμόζει μια χαλαρή νομισματική πολιτική την ώρα που η ΕΚΤ, υπακούοντας στους φόβους των Γερμανών, κρατά μια πιο αδιάλλακτη στάση.

Η συζήτηση συνεχίζεται γύρω από τις γαλλικές προεδρικές εκλογές και τη σημασία τους για την αλλαγή πορείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υποστηρίζεται πως η Γαλλία έχει περάσει σε δεύτερη θέση ακολουθώντας μια ηγεμονική Γερμανία η οποία επιβάλλει σχέδια λιτότητας σε όλη την Ευρώπη παραγκωνίζοντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η δήλωση του Nicolas Sarkozy ότι η Γαλλία δεν θα γίνει Ισπανία ενόχλησε αρκετά ενώ παράλληλα εξετάζεται ο ρόλος που θα διαδραματίσει ο υποψήφιος των σοσιαλιστών François Hollande στην αλλαγή της ευρωπαϊκής πορείας προς την ανάπτυξη. Επιπλέον επιχειρείται μια κριτική για τη στάση των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων της Ένωσης και τις προτάσεις τους ως προς την αντιμετώπιση της κρίσης, προτρέποντας τα εν λόγω κόμματα να παρουσιάσουν ρεαλιστικές και ολοκληρωμένες προτάσεις ως απάντηση στα προβλήματα που ταλανίζουν ολόκληρη την ήπειρο.

Το θέμα της ανάπτυξης πρωτοστατεί σε όλα σχεδόν τα δημοσιεύματα. Η Ισπανία αποτελεί μια ξεκάθαρη απόδειξη της αποτυχίας των πολιτικών λιτότητας που επιβάλλονται σε όλη την Ευρώπη. Παρά τις γενναίες περικοπές και το πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων που έχει παρουσιάσει η χώρα καθώς και τη δημοσιονομική εξυγίανση

με περιορισμό του ελλείμματος κατά 5,8%, οι επενδυτές φαίνεται να αμφιβάλλουν γεγονός που αντανακλάται στο χρηματιστήριο και τα επιτόκια δανεισμού της χώρας. Για τα επόμενα δύο χρόνια η χώρα θα βυθίζεται στην ύφεση με πολύ υψηλά ποσοστά ανεργίας. Πληθαίνουν οι φωνές οι οποίες μιλούν πλέον για ανάπτυξη, όπως εκείνη του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, του Herman Van Rompuy (ο οποίος όπως φαίνεται θα συγκαλέσει άτυπο Συμβούλιο Αρχηγών με θέμα την ανάπτυξη) ενώ φαίνεται πως και η γερμανίδα Καγκελάριος αλλάζει στάση μιλώντας για προτάσεις ανάπτυξης που θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Ιουνίου.

Μένοντας στο πεδίο των αλλαγών σημειώνεται πως η ευρωπαϊκή κοινωνία μεταβάλλεται, δημιουργούνται νέα κοινωνικά συμβόλαια με κύριο χαρακτηριστικό τους τις ανισορροπίες. Γίνεται λόγος για την πορεία της ευρωπαϊκής ενοποίησης υποστηρίζοντας πως χρειάζεται ένα ομοσπονδιακό άλμα με ενίσχυση των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων και αποκατάσταση του δημοκρατικού ελλείμματος που έχει δημιουργηθεί την τελευταία περίοδο.

Τα αποτελέσματα των γαλλικών προεδρικών εκλογών συζητήθηκαν έντονα από τις ισπανικές εφημερίδες. Η νίκη του ηγέτη των σοσιαλιστών της Γαλλίας Francois Hollande αποτέλεσε μια ακτίνα φωτός για τους Ισπανούς. Γίνεται λόγος για την επόμενη ημέρα στην Ευρώπη, μια Ευρώπη που θα ξαναβρεί τον κοινωνικό της χαρακτήρα με τα θεσμικά όργανα της Ένωσης στην πρώτη γραμμή. Ωστόσο ουδείς κάνει λόγο για μια εύκολη θητεία καθώς ο νέος Γάλλος Πρόεδρος έχει να αντιμετωπίσει σωρεία δύσκολων καταστάσεων, όχι τόσο εντός των εθνικών συνόρων αλλά και εκτός, σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εκλογές στην Ελλάδα και η πολιτική αστάθεια που επικρατεί στη χώρα έχουν επισκιάσει τη συζήτηση για το ρόλο του Francois Hollande. Το γενικό κλίμα που επικρατεί είναι πως Γάλλοι και Έλληνες καταδίκασαν την πολιτική λιτότητας που επιβάλλει η Γερμανία.

Ένα ακόμα θέμα που απασχόλησε τον ισπανικό τύπο είναι η ενίσχυση των πόρων του ευρωπαϊκού ταμείου διάσωσης από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, περί τα 430 δισ. ευρώ με δεσμεύσεις ακόμα περισσότερων κρατών για συνδρομή στο εν λόγω ταμείο. Το ΔΝΤ υποστηρίζει πως η παγκόσμια ανάπτυξη απειλείται από την ευρωπαϊκή κρίση ενώ ταυτόχρονα υπογραμμίζει την υποστήριξη του προς την ισπανική κυβέρνηση, χαιρετίζοντας τα μέτρα που έχει πάρει, ενθαρρύνοντάς την να συνεχίσει την εξυγίανση του τραπεζικού της τομέα. Σε αυτό το πλαίσιο η επικεφαλής του ταμείου Christine Lagarde δήλωσε πως θα πρέπει να δοθούν χρήματα από το ταμείο διάσωσης απευθείας στις τράπεζες χωρίς τη μεσολάβηση των κυβερνήσεων.

Επιπροσθέτως, η ευρωπαϊκή στήριξη προς την ισπανική κυβέρνηση στο θέμα της εθνικοποίησης της πετρελαϊκής YPF από τη κυβέρνηση της Αργεντινής σχολιάστηκε θετικά από τα ισπανικά μέσα ενώ η κυβέρνηση του Mariano Rajoy κέρδισε πόντους από το χειρισμό της μεταξύ τους διαμάχης την οποία ανήγαγε σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Τέλος, τα τελευταία δημοσιεύματα αναφέρονται στην εθνικοποίηση της Bankia (ενός από τους μεγαλύτερους τραπεζικούς ομίλους της χώρας) και την μεταρρύθμιση του τραπεζικού τομέα της χώρας. Φαίνεται πως αποτελεί ένα δύσκολο εγχείρημα ενώ οι πιέσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση εντείνονται προς αυτή τη κατεύθυνση, επιθυμώντας ένα ξεκάθαρο και αξιόπιστο πρόγραμμα. Ταυτόχρονα έχει αναζωπυρωθεί η συζήτηση γύρω από τη διάσωση των ισπανικών τραπεζών με τους αναλυτές να παρομοιάζουν την Ισπανία με το παράδειγμα της Ιρλανδίας.

- Jesus Montesinos, "Cuestión de confianza", El Pais, 24/4/2012.

- Emilio Ontiveros, "Sin crecimiento no hay vida", El Pais, 15/4/2012.
- Europa Press, "Bruselas pide unidad a los líderes europeos para preservar el euro", El Mundo, 12/4/2012.
- Enrique Baron Crespo, "Hacia un salto federal en Europa", El Pais, 9/4/2012.
- El Pais, "Sentido de una Victoria". El Pais, 7/5/2012.
- Claudi Perez, "Bankia reaviva el debate internacional sobre el rescate de la banca española", El Pais, 10/5/2012.

ΤΥΠΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ

- Βερέμης Θ., «Πολιτικοί της εικονικής πραγματικότητας», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 20/5/2012
- Βερέμης Θ., «Οι εκλογές του '50 και οι ομοιότητες με την 6η Μαΐου», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 13/5/2012
- Βερέμης Θ., «Κρίσιμες εκλογές και μη εκλογές 1910 – 1967», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 6/5/2012
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Η αλήθεια για ευρώ και Μνημόνιο, Η πραγματικότητα την οποία αποφεύγουν να περιγράψουν τα κόμματα», ΤΑ ΝΕΑ, 27/4/2012
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Περίκλειστη χώρα; Χωρίς την Ε.Ε. και τη διεθνή κοινότητα, δεν λύνεται το ελληνικό πρόβλημα», ΤΑ ΝΕΑ, 20/4/2012
- Ιωακειμίδης Π.Κ., «Υπάρχουν ακόμα περιθώρια για την Ελλάδα στην Ευρωπαϊκή Ένωση», ΤΑ ΝΕΑ, 20/4/2012
- Καζάκος Π., «Και όμως έχουμε επιλογή», ΤΑ ΝΕΑ, 30/4/2012
- Καζάκος Π., «Γιατί χάσαμε τον δρόμο», ΤΑ ΝΕΑ, 9/5/2012
- Καζάκος Π., «Αριστερά και ανεδαφικά-μια κριτική του προγράμματος του ΣΥΡΙΖΑ», ΤΑ ΝΕΑ, 18/5/2012
- Κουλουμπής Θ., «Η Ελλάδα σε κρίσιμο σταυροδρόμι», ΤΑ ΝΕΑ, 13/5/2012
- Κουταλάκης Χ. «Οι Σειρήνες του χώρα συγκεντρωτισμού, Έναν χρόνο μετά, ο «Καλλικράτης» ουσιαστικά παρέμεινε στα χαρτιά», ΤΑ ΝΕΑ, 8/4/2012
- Μαραβέγιας Ν., «Μπροστά στις κάλπες», ΤΟ ΒΗΜΑ, 26/4/2012
- Τσούκαλης Λ., «Ο ρόλος του ηγέτη στην κρίση», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 29/4/2012
- Τσούκαλης Λ., «Οι ποιητές και η κρίση», Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 1/4/2012

ΞΕΝΟΣ

- "At least François Hollande is not Nicolas Sarkozy", The Guardian, The Guardian, 30/04/2012.
- "Confidence in eurozone dives", The Independent, 27/04/2012.
- "Eurozone urged to reassure markets", The Independent, 22/04/2012.
- "Greece plans to detain some migrants 'indefinitely'", The Guardian, 03/04/2012.
- Atkins R. and Barker A., "Crisis dealt blow to Europe's integration", Financial Times, 26/04/2012.
- Atkins R., "Eurozone economic activity contracts", Financial Times, 23/04/2012.
- Atkins R., "Eurozone SMEs struggle to secure credit", Financial Times, 27/04/2012.
- Atkins R., Carnegie H. and Peel Q., "Draghi calls for Europe 'growth compact'", Financial Times, 25/04/2012.

- Barber T. and Spiegel P., "Europe: A shift in the political wind", Financial Times, 27/04/2012.
- Barker A., "Eurozone weighs union on bank regulation", Financial Times, 03/04/2012.
- Carnegie H., "Eurozone crisis looms over French election", Financial Times, 06/04/2012.
- Carnegie H., "Hollande rebukes Berlin over crisis role", Financial Times, 27/04/2012.
- Chakraborty A., "Why do bankers get to decide who pays for the mess Europe is in?", The Guardian, 02/04/2012.
- Chu B., "Eurozone fears fuelled as Spanish jobless rate soars", The Independent, 28/04/2012.
- Chu B., "Fear returns to the eurozone", The Independent, 24/04/2012.
- Connolly K. and Chrisafis A., "Anti-austerity movements gaining momentum across Europe", The Guardian, 27/04/2012.
- Elliott L., "The single currency has arrived at a three-pronged fork in the road", The Guardian, 15/04/2012.
- Henley J., "Latest suicide shows Greece is in desperate straits – but it won't spark a revolution", The Guardian, 05/04/2012.
- Milne R., "Debt fears return as ECB funds are used up", Financial Times, 26/04/2012.
- Milne R., "Political risk returns to eurozone debt crisis", Financial Times, 23/04/2012.
- Milne R., "Reawakening of eurozone crisis fuels concerns", Financial Times, 11/04/2012.
- Münchau W., "The G20 should say no to the eurozone", Financial Times, 01/04/2012.
- Roubini N., "Eurozone needs a growth strategy, not more austerity", The Guardian, 13/04/2012.
- Simitis C. and Stournaras Y., "Greece did not cause the euro crisis", The Guardian, 26/04/2012.
- Smith H., "German 'hypocrisy' over Greek military spending has critics up in arms", The Guardian, 19/04/2012.
- Smith H., "Greece elections: In an exclusive interview, socialist leader Evangelos Venizelos issues election rallying call", The Guardian, 30/04/2012.
- Smith H., "Greece suicide: Tributes for retired pharmacist", The Guardian, 05/04/2012.
- Smith H., "Greek socialists hope François Hollande wins French elections", The Guardian, 30/04/2012.
- Stewart H., Elliott L. and Tremlett G., "European stock markets rocked by panic selling as debt crisis reignites", The Guardian, 11/04/2012.
- Sweney M., "Greek broadcaster files legal action against Publicis Groupe execs", The Guardian, 18/04/2012.
- Traynor I., "Europe's elites feel the backlash", The Guardian, 23/04/2012.
- Weisbrot M., "Breaking the eurozone's self-defeating cycle of austerity", The Guardian, 27/04/2012.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Akkerman T., "Comparing Radical Right Parties in Government: Immigration and Integration Policies in Nine Countries (1996–2010)", West European Politics, Volume 35, Issue 3, 2012.

- Busuioc M., "European agencies and their boards: promises and pitfalls of accountability beyond design", Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 5, 2012.
- Callaghan H. & Höpner M., "Changing Ideas: Organised Capitalism and the German Left", West European Politics, Volume 35, Issue 3, 2012.
- Cooper I., "A 'Virtual Third Chamber' for the European Union? National Parliaments after the Treaty of Lisbon", West European Politics, Volume 35, Issue 3, 2012. Abstract: The Treaty of Lisbon introduces an early warning mechanism (EWM) which empowers national parliaments to intervene directly at the EU level; they may now raise objections to – and even play a role in blocking – EU legislation. The EWM represents a new model of parliamentary involvement in international relations: national parliaments now constitute a virtual third chamber for the EU. Though they do not meet together in the same physical space, national parliaments collectively form a body that can, at least to some degree, perform three key parliamentary functions – legislation, representation, and deliberation. First, it gives national parliaments the power to influence legislative outcomes at the EU level. Second, it provides a new channel of representation linking the citizen with the EU. Third, it creates a new forum for debating the substantive merits of proposed EU legislation, particularly regarding its compliance with the principle of subsidiarity.
- Damro Ch., "Market power Europe", Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 5, 2012. Abstract: While the identity of the European Union (EU) may have normative and/or other characteristics, it is fundamentally a large single market with significant institutional features and competing interest groups. Given these central characteristics, the EU may be best understood as a market power Europe that exercises its power through the externalization of economic and social market-related policies and regulatory measures. Such an exercise of power, which may occur as intentional or unintentional behaviour, suggests the EU is fully capable of using both persuasive and coercive means and tools to influence international affairs. By scrutinizing the EU's identity, official documents and initial evidence, the article provides an analytical framework for understanding what kind of power the EU is, what the EU says as a power and what the EU does as a power.
- De Ville F., "European Union regulatory politics in the shadow of the WTO: WTO rules as frame of reference and rhetorical device", Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 5, 2012. Abstract: This contribution asks how the World Trade Organization (WTO) affects European Union (EU) regulatory politics. While WTO rules have no direct effect, authors who take a rational choice institutionalist perspective argue that these rules are enforced domestically through the mobilization of exporters triggered by the WTO dispute settlement system. This contribution challenges the plausibility of this argument and offers an alternative perspective rooted in historical and discursive institutionalism. It contends that WTO rules act as both a frame of reference influencing actors' perceptions of the scope of legitimate policy outcomes and as a rhetorical device that may be used by actors in domestic political battles over regulatory policy decisions. Two recent decisions on EU regulation with international trade effects are process-traced to demonstrate the value of the alternative perspective against the rational choice institutionalism model: Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals

(REACH) and the proposed 'carbon border tax' in the framework of the EU emissions trading scheme post-2013.

- Elsig M. & Dupont C., **"European Union Meets South Korea: Bureaucratic Interests, Exporter Discrimination and the Negotiations of Trade Agreements"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012
- Herranz-Surrallés A., **"Justifying Enlargement in a Multi-level Polity: A Discursive Institutional Analysis of the Elites–Public Gap over European Union Enlargement"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012. Abstract: In view of the decreasing levels of public support for successive European Union enlargements, this article examines how political elites attempt to bridge this growing gap. Drawing insights from discursive institutionalism, the article undertakes a systematic analysis of an aspect that has been widely neglected in the existing literature on enlargement: the relation between the discursive interaction among policy-makers at the EU level (co-ordinative discourse) and direct political communication at the national level (communicative discourse). Focusing on the case of Germany, the article argues that debates on enlargement at the EU and national levels have been growing apart since the 1970s, and discusses the implications of this discursive gap for the public legitimization of past and future enlargements.
- Hughes Hallett A. & Hougaard Jensen S. E., **"Fiscal governance in the euro area: institutions vs. Rules"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 5, 2012. Abstract: This contribution considers mechanisms for rule-based fiscal policy co-ordination to replace the failed Stability and Growth Pact in the euro area. It argues in favour of soft debt targets as a means of addressing problems caused by excessive debt. It is shown how such targets can be safely operated, supported by an effective excess debt protocol. A division of labour between fiscal and monetary policy is proposed, whereby fiscal policy is used for long-term targets and monetary policy for short-term stabilization. We then design a monitoring agency, in the form of a fiscal policy commission for Europe, to make the excess debt protocol operational. The contribution also addresses the issue of moral hazard, by proposing that governments be abandoned to financial markets at the upper debt limit, a commitment to be spelled out in advance. Finally, this framework is set within the idea of fiscal space. We show how structural reforms can expand that fiscal space.
- Ieraci G., **"Government Alternation and Patterns of Competition in Europe: Comparative Data in Search of Explanations"**, West European Politics, Volume 35, Issue 3, 2012.
- Jacobs A. D., **"EU Crisis Management in Berlin: The Fall of Ministerial Walls?"**, West European Politics, Volume 35, Issue 3, 2012. Abstract: The EU's civilian and military crisis management operations have grown in number, complexity, and geographical outreach. In the absence of EU-level capabilities, the success of EU external crisis management is highly dependent on the timely delivery of national financial, human, and material resources. This has posed challenges to national administrations, not least for a big member state such as Germany. The article provides a theoretical tool to measure processes of administrative Europeanisation and applies it to the case of Germany. It assesses German administrative change, clarifies the depth and origin of adaptation and concludes on the general institutional impact of the European Security and Defence Policy (ESDP) during the first 10 years of its existence.

- Klüver H., **"Informational Lobbying in the European Union: The Effect of Organisational Characteristics"**, West European Politics, Volume 35, Issue 3, 2012. Abstract: Information supply is an important instrument through which interest groups can exert influence on political decisions. However, information supply to decision-makers varies extensively across interest groups despite the common objective to influence policy-making. Drawing on resource mobilisation and organisational theory, a new theoretical framework is developed that identifies organisational characteristics, more specifically the resources, the functional differentiation, the professionalisation and the decentralisation of interest groups as determinants of information supply. These theoretical expectations are tested based on a large new dataset. Using multilevel modelling, this article examines information supply to the European Commission across a large number of policy issues and interest groups by combining an analysis of consultation submissions with a survey conducted among interest groups. The findings confirm the theoretical expectations suggesting that interest groups cannot equally exploit their access to decision-makers, but that resource endowment and organisational structures play a crucial role for effective informational lobbying.
- Kreppel A., **"The normalization of the European Union"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 5, 2012. Abstract: This article reviews the development of European Union (EU) Studies from a comparative perspective to explain why and how scholarship on the EU has changed over time. In particular, this work strives to explain the shift away from a US-centered field of research focused on a few core theoretical concepts to an academic field toward an increasing level of scholarship by European academics on across an extremely broad variety of topics. The core explanation is that as the EU has evolved toward an increasingly 'state like' entity scholarship focused on the EU has evolved as well. The evolution has led the field of EU studies to resemble much more closely other state focused fields such as American or French politics, suggesting a normalization of the EU and EU studies.
- Neyer J., **"Who's Afraid of Justice? A Rejoinder to Danny Nicol"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012. Abstract: The European Union's policies towards autocratic regimes have come under renewed scrutiny following the popular uprisings in the Middle East and North Africa (MENA) in the spring of 2011, and the pressure on the EU to revise its approach towards the region has been growing. Over decades, the EU had pursued a policy of pragmatic engagement with autocratic regimes for stability in the region, to the detriment of democracy promotion. This article examines the EU's policy towards Belarus, often labelled the 'last dictatorship' in Europe, and demonstrates that the EU has not just pursued pragmatic politics in the MENA – it has also gradually moved from democracy promotion towards interest-based functional co-operation in its relations with the most 'reluctant democratizer' in eastern Europe. It is argued here that the case of Belarus and other states with autocratic leanings in eastern Europe are examples of an increasingly institutionalized pragmatic approach of the EU towards autocratic regimes, which is likely to dominate its policies in years to come – notwithstanding the recent events in the MENA.
- Neyer J., **"Who's Afraid of Justice? A Rejoinder to Danny Nicol"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012
- Nicol D., **"Can Justice Dethrone Democracy in the European Union? A Reply to Jürgen Neyer"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012

- Parker O., **"Roma and the Politics of EU Citizenship in France: Everyday Security and Resistance"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012. Abstract: This article reflects on the politics of European Union citizenship – and the ethical possibilities and limitations of a cosmopolitan or 'normative power' EU – via an analysis of the situation of the Roma in France, which was widely mediatized in summer 2010. It argues in a first step that during this period the French government 'securitized' the Roma, 'extra-ordinarily' casting them as collective threat and thereby justifying their deportation. The European Commission's outspoken response demanded that the French authorities refrain from discriminating against EU citizens on grounds of ethnicity; in so doing, the EU seemed to act as protector of minorities in accordance with its *raison d'être* as liberal peace project. However, in a second step, the article draws attention to the deportations perpetrated before these high-profile events, highlighting that conditionality within the law pertaining to EU citizenship allowed for the securitization of Roma. Thus, in a third step, it is argued that the invocation of citizenship may be a useful but limited strategy of political resistance by and with excluded groups such as Europe's Roma. Rather, it is the inherently ambiguous nature of a multi-level EU liberal or cosmopolitan government – and concomitant EU citizenship – which opens an important space for resistance.
- Pérez-Solórzano Borragán N., Smismans S., **"Representativeness: A Tool to Structure Interest Intermediation in the European Union?"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012. Abstract: This article analyzes how the concept of 'representativeness/representativity' has been used by the European Union institutions to structure interest intermediation. It examines how the concept emerged and has been defined, and identifies its scope of application. 'Representativeness' is mostly used to refer to organizational features of the interest groups (organizational representativeness), but is occasionally used in relation to representative aspects of the overall system of interest representation (system representativeness). The focus is primarily on aspects of 'descriptive representativeness' – in particular, territorial and thematic representativeness – rather than on 'procedural representativeness' that guarantees authorization and accountability. Originally applied to the social partners only, the White Paper on European Governance proposed to extend the use of representativeness to the wider category of civil society organizations. It will be shown that the application of the concept to these organizations proves more problematic than it does to the social partners. The European Transparency Initiative subsequently abandons representativeness, but it is argued that it contains the seeds for its re-emergence.
- Salines M., Glöckler G. & Truchlewski Z., **"Existential crisis, incremental response: the eurozone's dual institutional evolution 2007–2011"**, Journal of European Public Policy, Volume 19, Issue 5, 2012. Abstract: We use an institutionalist approach to understand how the governance of the eurozone has evolved in the wake of the multiple crises that erupted since 2007. We assess the impact of the crisis on the institutional development of EMU in light of three case studies: the role of the ECB during the crisis; the reform of the economic governance framework; the set-up of euro area financial assistance arrangements. Paradoxically, even when faced with an existential crisis, EMU continues to evolve through gradual change. Empirical evidence points to the existence of a dual process of change – layering and redirection.

- Scicluna N., **"When Failure isn't Failure: European Union Constitutionalism after the Lisbon"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012. Abstract: The Constitutional Treaty's attempt to turn the peoples of Europe into a much more coherent citizenry, bound together by a common identity, was not successful. Moreover, its failure greatly damaged the federalist cause. Member States retain significant power to constrain supranational agendas in the post-Lisbon Treaty European Union.
- Thomas D. C., **"Still Punching below Its Weight? Coherence and Effectiveness in European Union Foreign Policy"**, Journal of Common Market Studies, Volume 50, Issue 3, May 2012.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

- Ahtonen A., "Ignorance ain't bliss: it's time to recognise the impact of the environment and climate on health", Commentary, EPC, 25/04/2012.
- Alcidi C. and Gros D., "The Spanish Hangover", CEPS Policy Brief, 19/04/2012.
- Behr T., "After the Revolution: The EU and the Arab Transition", Policy Paper No. 54, Notre Europe, 25/04/2012.
- Bertoncini Y. and Kreilinger V., "European democracy: circus or reality?", Synthesis, Notre Europe, 13/04/2012.
- Brady H., "Ireland's fiscal treaty referendum: (More) fear and loathing in the eurozone?", Briefing note, CER, 11/05/2012.
- Brady H., "Why France is threatening to leave Schengen", Insight, CER, 30/04/2012.
- Brender A., Pisani Fl. and Gagna E., The Sovereign Debt Crisis: Placing a curb on growth, CEPS Paperback, 15/05/2012.
- Buchan D., "How to create a single European electricity market - and subsidise renewable", Policy Brief, CER, 26/04/2012.
- Clark St. and Priestley J., "Europe's Parliament: People, Places, Politics", Synthesis, Notre Europe, 23/04/2012.
- Dandi R. and Casanova G., "Quality Assurance Indicators of Long-Term Care in European Countries", ENEPRI Research Report, 04/04/2012.
- De Grauwe P., "In Search of Symmetry in the Eurozone", CEPS Policy Brief, 07/05/2012.
- De Manuel M. and Lannoo K., "Rethinking Asset Management: From Financial Stability to Investor Protection and Economic Growth", CEPS Task Force Report, 19/04/2012.
- Delors J. and Vitorino A., "Stability and growth: perfecting the new European pact", Notre Europe, 16/05/2012.
- Delors J., "For a revival of Europe", Tribune, Notre Europe, 11/04/2012.
- Dreyer I., "Trade Policy in the EU's Neighbourhood. Ways Forward for the Deep and Comprehensive Free Trade Agreements", Study & Research No 90, Notre Europe, 04/05/2012.
- Emerson M., "Do the BRICS make a bloc?", CEPS Commentary, 30/04/2012.
- Emerson M., "The Ukraine Question", CEPS Commentary, 04/04/2012.
- Fermon B. and Joël M.-E., "Quality Assurance Policies and Indicators for Long-Term Care in the European Union, Country Report: France", ENEPRI Research Report, 03/04/2012.

- Fernandes S. and Rubio E., "The budgetary cost of solidarity in the Eurozone: getting things clear and into perspective", Policy Brief No. 35, May 2012.
- Fiorante A., "Where is the European household sector in the deleveraging cycle?", ECRI Commentary, 10/05/2012.
- Geerts J. and Willemé P., "Projections of Use and Supply of Long-Term Care in Europe: Policy Implications", ENEPRI Policy Brief, 12/04/2012.
- Geerts J., Willemé P. and Mot E., "Long-Term Care Use and Supply in Europe: Projection Models and Results for Germany, the Netherlands, Spain and Poland", ENEPRI Research Report, 19/04/2012.
- Golinowska S. and Styczyńska I., "Quality Assurance Policies and Indicators for Long-Term Care in the European Union, Country Report: Poland", ENEPRI Research Report, 12/04/2012.
- Grant Ch., "How Hollande should handle Merkel", Insight, CER, 14/05/2012.
- Grant Ch., "The US-Russia reset is over", Insight, CER, 02/04/2012.
- Gros D., "Europe's Misguided Search for Growth", CEPS Commentary, 07/05/2012.
- Gros D., "Macroeconomic Imbalances in the Euro Area: Symptom or cause of the crisis?", CEPS Policy Brief, 25/04/2012.
- Gros D., "The Big Easing", CEPS Commentary, 12/04/2012.
- Jouen M., "The 'Cohesion Pact': Weathering the Crisis", Policy Paper No. 52, Notre Europe, 05/04/2012.
- Kostanyan H. and Tsertsvadze T., "The Fading Rose of Georgia's Revolution: Will elections bring fresh hope?", CEPS Commentary, 14/05/2012.
- Lannoo K., "EU version of Basel III runs into trouble", CEPS Commentary, 11/05/2012.
- Marcu A., "Expanding Carbon Markets through New Market-based Mechanisms: A synthesis of discussions and submissions to the UNFCCC", CEPS Special Report, 02/05/2012.
- Mouley S., "The role of monetary policies and macroeconomic convergence in the development of financial systems in south Mediterranean countries", MEDPRO Technical Paper, 10/04/2012.
- Núñez Ferrer J., "Between a rock and the Multiannual Financial Framework", CEPS Commentary, 27/04/2003.
- Obholzer L. and Reh C., "How to Negotiate under Co-decision in the EU: Reforming Trilogues and First-Reading Agreements", CEPS Policy Brief, 08/05/2012.
- Onno Ruding H., "The Euro Crisis: Implications for the Internal Market and Harmonisation of Corporate Taxes", CEPS Policy Brief, 14/05/2012.
- Parkes R., "From Integration to Competition: Britain, Germany and the EU's New Group Dynamics", EPIN Commentary, 30/04/2012.
- Peet J. and Tindale St., "The European Union budget 2014-20: More boldness needed", Policy Brief, CER, 05/04/2012.
- Ricard – Nihoul G., "For a European Federation of Nation States. Jacques Delors' vision revisited", Synthesis, 17/04/2012.
- Schoenmaker D. and Gros D., "A European Deposit Insurance and Resolution Fund", CEPS Working Document, 10/05/2012.
- Schultz E., "Determinants of Institutional Long-Term Care in Germany", ENEPRI Research Report, 18/04/2012.

- Sekkat K., "Manufactured Exports and FDI in Southern Mediterranean Countries: Evolution, determinants and prospects", MEDPRO Technical Paper, 24/04/2012.
- Shutes L., Rothe A. and Banse M., "Factor Markets in Applied Equilibrium Models: The current state and planned extensions towards an improved presentation of factor markets in agriculture", Factor Markets Working Paper, 11/04/2012.
- Stratulat C. and Molino E., "Comitology reform: setting the record straight", Commentary, EPC, 19/04/2012.
- Tilford S., "Germany's choice: Higher inflation or sovereign defaults", Insight, CER, 09/05/2012.
- Tindale St., "Energy efficiency: Made in Denmark, exportable to the rest of the EU?", Insight, CER, 11/04/2012.
- Valiante D., "Setting the Institutional and Regulatory Framework for Trading Platforms: Does the MiFID definition of OTF make sense?", ECMI Research Report, 04/04/2012.
- Whyte P., "Governance reforms have left the euro's flawed structure intact", Insight, 18/04/2012.

Το πανευρωπαϊκό δίκτυο LISBOAN – Erasmus Academic Network
διοργανώνει το δεύτερο **PhD School με θέμα**
"Europe in the World"
University Institute of Lisbon (18-30 Ιουνίου 2012).

Το δίκτυο LISBOAN αποτελείται από 68 εταίρους από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. καθώς και την Κροατία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Τουρκία. Οι εταίροι του δικτύου είναι καταξιωμένα ερευνητικά κέντρα και πανεπιστημιακά τμήματα, με τη συμμετοχή και του Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής (ΕΕΕΠ) του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης του ΕΚΠΑ. Στόχος του δικτύου είναι να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας στην Ευρώπη, για την διδασκαλία και την έρευνα της Συνθήκης της Λισαβόνας. Το δίκτυο LISBOAN χρηματοδοτείται από το European Union's Lifelong Learning Programme.

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

- 29/5/2012: Το Τμήμα Επικοινωνίας και ΜΜΕ διοργανώνει ομιλία του Andrew Calabrese (Professor & Associate Dean of Graduate Studies, Τμήμα Journalism and Mass Communication, University of Colorado at Boulder) με θέμα **“Media and Global Justice”**, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 15/5/2012: Το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης διοργάνωσε διάλεξη του Καθηγητή Κ. Κωστή του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΕΚΠΑ με θέμα **«Κρίσεις και μεταρρυθμίσεις στην ελληνική οικονομία, από το 1893 έως σήμερα»**, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 25/4/2012: Στο πλαίσιο του Κύκλου Εισηγήσεων για την Κρίση που διοργανώνει το Εργαστήριο Πολιτικής Επικοινωνίας και Μέσων Πληροφόρησης, ο καθηγητής Νίκος Φωκάς (Πανεπιστήμιο Eotvos Lorand Βουδαπέστης) πραγματοποίησε εισήγηση με τίτλο **«Κρίση και κοινωνικές καινοτομίες. Μια συγκριτική ανάλυση Ελλάδος-Ουγγαρίας»**, Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- 3/4/2012: Πέμπτη ανοικτή συζήτηση της σειράς των επτά εκδηλώσεων υπό τον τίτλο «Ελλάδα: Μεταρρυθμίσεις, Ρήξεις, Τομές» που οργανώνουν το ΕΛΙΑΜΕΠ, το IOBE, η Kantor, η Κίνηση Πολιτών και η Διεθνής Διαφάνεια, με στόχο την ενίσχυση του προβληματισμού και την διαμόρφωση προτάσεων επί θεμάτων που θα διαμορφώσουν την πορεία της χώρας στην επόμενη δεκαετία. Θέμα: **«Για ένα αποτελεσματικό κράτος»**. Ομιλητές: Τάσος Γιαννίτης (Υπουργός Εσωτερικών), Παναγιώτης Καρκατσούλης (Στέλεχος του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και καθηγητής της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Διοίκησης), Καλλιόπη Σπανού (Συνήγορος του Πολίτη και καθηγήτρια Δημόσιας Διοίκησης), Jenny Bloomfield (Πρέσβης της Αυστραλίας στην Ελλάδα) και Ζωρζέτα Λάλη (επικεφαλής του γραφείου της Αθήνας της Ομάδας Δράσης της Ε.Ε.). Συντονιστής: Χαράλαμπος Ντόλκας (Πρόεδρος του Δ.Σ. της Kantor).
- 24/4/2012: Το Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Εφηρμοσμένης Επικοινωνίας και το Τμήμα Επικοινωνίας & ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών, στο πλαίσιο του κύκλου διαλέξεων «Ζητήματα Επικοινωνίας», διοργάνωσαν εκδήλωση με θέμα **«Το διαδίκτυο στον κόσμο και ο κόσμος του διαδικτύου. Συμπεράσματα από το World Internet Project»**. Ομιλητές: Νικόλας Τσαπατσούλης (Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδικτύου του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου), Δήμητρα Μηλιώνη, (Λέκτορας, Τμήμα Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδικτύου του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου) Βάια Δουδάκη (Λέκτορας, Τμήμα Επικοινωνίας και Σπουδών Διαδικτύου του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου). Συντονιστής: Νίκος Δεμερτζής (Καθηγητής του Τμήματος Επικοινωνίας & ΜΜΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών και εκπρόσωπος του WIP στην Κύπρο)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΕΕΠ

1. ΕΚΔΟΣΕΙΣ

- Ανδρέου, Γιώργος, Συνοχή και διαρθρωτική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Διαμαντικός, Κων/νος - Τριαντόπουλος, Χρήστος, Το Διαδίκτυο στην υπηρεσία της έρευνας, Εκδόσεις Εργαστηρίου Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Πανεπιστήμιο Αθηνών, 2006.
- Διαμαντικός, Κωσταντίνος, Θεωρία και πρακτική της αξιολόγησης Προγραμμάτων, δράσεων και πολιτικών, Παπαζήσης, Αθήνα 2007.
- Δούση, Εμμανουέλα, Η κοινοτική περιβάλλοντος και η επίδρασή της στην περίπτωση της Ελλάδας, Παπαζήσης, Αθήνα 2002
- Καζάκος, Πάνος, Αναθεώρηση του συντάγματος και Οικονομία. Δοκίμιο οικονομικής ανάλυσης των συνταγματικών θεσμών, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2007.
- Καζάκος, Πάνος, Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας, Εργαστήριο Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και Πολιτικής, Μεταμεσονύκτιες Εκδόσεις, Αθήνα 2005.
- Κοτσιαράς, Αθανάσιος, "www.ΠολιτικόΙσλάμ.online.tr" Η ηλεκτρονική παρουσία του Τούρκικου πολιτικού Ισλάμ στο διαδίκτυο, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Η Λήψη Αποφάσεων σε μια Οικονομική Ένωση. Υποδείξεις με αφετηρία τη σύγχρονη οικονομική θεωρία της πολιτικής, Παπαζήσης, Αθήνα 2003.
- Κουτσιαράς, Νίκος, Ποιος ελπίζει ή φοβάται τις Βρυξέλλες; Η ρυθμιστική παρέμβαση της Ε.Ε. στις αγορές εργασίας, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Μιχαλάκη Σ. & Φιλίνης Κ., «Τι συμβαίνει στο βασύλειο της Δανιμαρκίας. Ευελιξία με ασφάλεια και οι επιδόσεις της αγοράς εργασίας», Παπαζήσης, Αθήνα, 2009.
- Μπότσιου, Κων/να, Μεταξύ NATO και ΕΟΚ. Η Ευρώπη σε αναζήτηση μιας αμυντικής και πολιτικής ένωσης, 1949-1957, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
- Koutsiaras, Nikos, Understanding Economic and Monetary Union, Institute of European Integration and Policy, Metamesonykties Ekdoseis, Athens 2005.
- Τριαντόπουλος, Χρήστος, Εποπτεία τραπεζικού συστήματος: Η ευρωπαϊκή εμπειρία και το νέο κανονιστικό πλαίσιο, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

2. ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α. Μέλη ΔΕΠ και Συνεργάτες από άλλα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα

- Διαμαντόπουλος, Χρήστος, "Διοικητικές αντιλήψεις και Διοικητικά συστήματα: Αγγλοαμερικάνικη και ευρωπαϊκή παράδοση". WP. A01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0106
- Καζάκος, Πάνος, "Ανταγωνιστικότητα, Ανάπτυξη και Απασχόληση. Εθνικές δυνατότητες και προτεραιότητες.", WP. A03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0304
- Καζάκος, Πάνος, "Στη Μέση του Δρόμου; Η Ελλάδα και η Πρόκληση της Ανταγωνιστικότητας", 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/Met.Ekd.pdf
- Κουτσιαράς, Νίκος, "Η στρατηγική της Λισαβόνας και η έκθεση Kok: Μεταξύ οικονομικής σκοπιμότητας και πολιτικής ορθότητας", WP. A02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0205
- Λάβδας, Κώστας - Χρυσόχου, Δημήτρης, Νέες κατευθύνσεις στη μελέτη της ευρωπαϊκής πολιτείας, WP. A02/06 (2006) στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0206
- Μαραβέγιας Ν., «Σε αναζήτηση ευρωπαϊκής στρατηγικής για την ύπαιθρο», WP. A01/08 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0108.pdf
- Τζιφάκης, Νικόλαος - Φακιολάς, Ευστάθιος Τ. "Οι επιχειρήσεις ειρήνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα Δυτικά Βαλκάνια", WP. A02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0202
- Ananiadis, Blanca, "From Lisbon to Lisbon: Narratives of Social Europe". UACES 37th Annual Conference and 12th Research Conference, WP. A02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0207
- Attina, Fulvio, Building the Union: an evolutionist interpretation, IEIP-EKEM (Conf.) 09 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)09.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)09.pdf)
- Bellamy, Richard, New modes of democracy: Can there be EU Democracy without parties or political representation? IEIP-EKEM (Conf.) 08 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08)
- Castiglione, Dario, Notes on "The role of political identity in European integration", IEIP-EKEM (Conf.) 07 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)08.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)08.pdf)
- Diamantopoulos, Christos, "Thoughts on logical positivism, simon's decision theory and the aristotelian teleology", WP. A01/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0107
- Kaczynski, Piotr Maciej, "Polish Dilemmas on the New European Union Treaty", Institute of Public Affairs(Warsaw)στο eeep.pspa.uoa.gr/IPA.pdf
- Kassimatis, George, Common cultural roots - The cornerstone of the European Union IEIP-EKEM (Conf.) 05, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)05.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)05.pdf)
- Kazakos, Panos, After the Constitutional Debacle: What way ahead for the Union?, IEIP-EKEM (Conf.) 10, στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM\(Conf.\)10.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM(Conf.)10.pdf)
- Kazakos, Panos, Europeanisation, Public Goals and Group Interests: Convergence Policy in Greece, 1990-2003 στο eeep.pspa.uoa.gr/WEP.pdf
- Kazakos, Panos, Scenarios for the future of Europe, WP. A01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0105
- Koutsiaras, Nikos - Andreou, George, Small can be beautiful: The EU budget - and the financial perspectives for 2007-2013, WP. A01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-A0104

- **Manitakis, Antonis**, *The impasses in constitutionalising the EU and the perspective of moving from the shared sovereignty of states to "condominium" of peoples*, IEIP-EKEM (Conf.) 02 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 02](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 02)
- **Pagoulatos, George**, *Deepening vs Widening: Revisiting the dilemma*, IEIP-EKEM (Conf.) 06 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 06.pdf](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 06.pdf)
- **Papadopoulou, Lina**, *Lost in "translation" or, how political visions IEIP-EKEM (Conf.) 04: regarding the future of Europe are "translated" into constitutional arrangements*
- **Taylor, Paul**, *The State of European Integration: a view on the present and future perspective*, IEIP-EKEM (Conf.) 01 στο [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 01](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 01)
- **Trechsel, Alexander**, *The Swiss model: a bonanza for EU studies*, IEIP-EKEM (Conf.) 03, [eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM \(Conf.\) 03](http://eeep.pspa.uoa.gr/IEIP-EKEM (Conf.) 03)
- **Β. Ερευνητές και Επιστημονικοί Συνεργάτες Ε.Ε.ΕΠ**
- **Δούκας, Γιάννης**, "Η παγκόσμια διατροφική κρίση και η θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης", WP. B01/08:
- **Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος - Λαμπρίδης, Παναγιώτης**, "Η Αναζήτηση της Ειρήνης στο Αιγαίο: Μια Συνολική Αποτίμηση της Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης και Ασφάλειας στις Ελληνοτουρκικές Σχέσεις", WP. B08/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0804
- **Διαμαντίκος, Κωνσταντίνος**, *Θεωρία και μέθοδοι αξιολόγησης κοινωνικό - οικονομικών παρεμβάσεων*, WP. B05/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0506
- **Μανούζας, Ζήσης**, "Μείωση των ωρών εργασίας: Είναι αποτελεσματικό μέτρο για την αύξηση της απασχόλησης;", WP. B07/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0704
- **Ματσουκά, Κλεοπάτρα**, *Η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση: Προβλήματα, Προοπτικές, Προκλήσεις*, WP. B04/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0406
- **Μπουρίκος, Δημήτρης**, *Ζητήματα κοινωνικοασφαλιστικής μεταρρύθμισης στην Ελλάδα, Επισημάνσεις και προτεινόμενη βιβλιογραφία*, WP. B03/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0306
- **Παπούλιας, Ευάγγελος**, *Διεθνές και Ευρωπαϊκό πλαίσιο της εθνικής πολιτικής μουσείων. Περιπτώσιολογική μελέτη Αρκαδίας*, WP. B01/07, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0107
- **Σκάλκος, Δημήτρης**, "Από τον Ρεπουμπλικανικό Φιλελευθερισμό στη Δημοκρατία των Ελευθεριών: Μία προσέγγιση ανα-σημασιοδότησης της "φιλελεύθερης σοσιαλδημοκρατίας", WP. B02/07, 2007 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0207
- **Σοφού, Στεργούλα**, "Η Αναπτυξιακή Βοήθεια ως μέσο της Κοινής Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Περίπτωση των Δυτικών Βαλκανίων", WP. B06/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0604
- **Τριαντίδης, Αρης**, "Οικονομικές προεκτάσεις της περιφερειακής ολοκλήρωσης στα Βαλκάνια", WP. B05/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0504
- **Andreou, George**, *Regional Policy in Greece Sectoral Case Study The Operational Programme "Competitiveness"*, WP. B01/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0104
- **Choros, Panagiotis**, *Political Conditionality in the European Neighbourhood Policy: The Case of the Southern Mediterranean* WP. B02/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0205
- **Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *The Greek Contribution to CFSP and Civilian Crisis Management*, WP. B02/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0204
- **Frangakis, Nikos - Papayannidis, A.D. - Demiri, Eleni - Vlioras, Evangelos**, *FORNET CFSP Annual Report 2004-Greece*, WP. B03/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0304
- **Kotsiaros, Athanasios**, *The change of the Greek foreign policy strategy towards Turkey: the Greek official political discourse*, WP. B01/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0106
- **Petrelli, Marina - Vallianatou, Anna**, *The medium-small and big member states: willing enough to draw common positions during the European Convention and IGC debate on CFSP and ESDP?*, WP. B02/06, 2006 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0206
- **Triantafillou, Martha**, *Forecasting conflicts with the use of event data: The Greek-Turkish case of Imia*, WP. B04/04, 2004 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0404
- **Trantidis, Aris**, *Interests, Ideas and Norms: The Strategy of 'Symbiosis' in the European Neighbourhood Policy*, WP. B03/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0305
- **Trinquelle Isabelle**, "La spécificité de la gestion des déchets dans les îles au regard du droit communautaire" στο eeep.pspa.uoa.gr/IsabelleTrinquelle-French.pdf
- **Vallianatou, Anna**, *The Iraq crisis: did the fourth EU-Greek Presidency follow a problem solving approach?*, WP. B01/05, 2005 στο eeep.pspa.uoa.gr/WP-B0105

Κείμενα εργασίας Μονάδα Τουρκίας

- **Kotsiaros, Athanasios**, "Turkish National Elections 2007: Choosing between democracy and authoritarianism", RUT-WP03/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP03.07.pdf>
- **Κοτσιαρός, Αθανάσιος (επ.)**, «Η Ευρωπαϊκή Κοινή Γνώμη και η Τουρκία: Διαπραγμάτευση ενάντια στη θέληση των ευρωπαίων πολιτών;» RUT-WP02/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP02.07.pdf>
- **Τριαντόπουλος, Χρήστος**, «Τουρκική οικονομία: Το τρένο του 2006 θα εκτροχιαστεί το 2007;», (2007) RUT-WP01/07 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP01.07.pdf>
- **Τσαπακίδης, Χρήστος**, «Οι Ρωσοτουρκικές Σχέσεις στη Μεταψυχροπολεμική Εποχή: Επαναπροσδιορισμός και Νέες Τάσεις», RUT-WP04/07, 2007 στο <http://eeep.pspa.uoa.gr/RUT-WP04.07.pdf>